

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izmislj nedelje in praznike, ter velja po pošti prejeman za avstro-ogrsko deželo za vsako leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za eden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vsako leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za eden mesec 2 K. Kdor hodi sam po ulici, velja za celo leto 22 K, za pol leta 11 K; za četrt leta 5 K 50 h, za eden mesec 1 K 30 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbo brez istodobne vplačilne naročnine se ne ozira. — Za ostanke plačuje se od petrostopne petit-vrste po 12 h, če se ostanilo enkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. — Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, ostanke t. j. administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Naše sodne in druge razmere.

Iz Ljutomer, 13. julija.

II

Nad vse je karakteristično postopanje političnih uradov proti javnim pojavom narodnega življenja slovenskega in nemškega. Ko se je ob Slomšekovi slavnosti udeležil tudi »Celjski Sokol«, se je prepovedalo razviti zastavo v trgu Ljutomeru. Iz ničevega vzroka se je z asistenco 25 žandarmerij vzela siloma zastava in nesla v glavarstvo. In isti trenutek se je poročal uradni organ nemškemu listu ta zmogoviti dogodek in poročal celo vsebino pogovora, katerega sta imela slovenska zastopnika edino le z glavarjem in njegovim koncipistom med štirimi očmi. Pokazalo se je, da je okrajno glavarstvo ne le agitacijski nemški biro za volitve, v katerem komandira nekdanji komi, glavni davkar Duller, mož nizke izobrazbe ali visoke domišljavosti in vroče zagrizenosti, ampak da se od tam tudi zakladajo nemški listi z novicami in z uradnimi poročili. — Zdej pa poglejmo, kako so se naše c. kr. okrajno glavarstvo in drugi javni uradi obnašali ob velenemški slavnosti, katero je notar Thurn s tovariši aranžiral ob priliki razvija zastave nemškega pevskega društva dne 28. in 29. junija t. l.

Ljutomerski sodni okraj šteje po zadnji številki 12.890 Slovencev in 572 Nemcev. Povedali smo, kako je ruinski renegat pomagal šteti Nemce in kako so torej to številce skupaj spravili. Razumno je, da to male številce Nemcev ne more vzdržati nobenega nemškega društva, če niso vsa uradništva od šefa pa do zadnjega pisarja ponemčena in se ravno ta udeležijo takega velenemškega društva. To pevsko društvo torej ni nobena družbena potuha, ampak le neka prisiljena reč, katera s pomočjo branilniških podpor sila težko shaja, a pri vsaki priliki provokira slovensko večino Ljutomerskega okraja.

Tako jetično društvece potrebuje torej društvene zastave toliko, kakor voz petega kolesa. A vendar si je nabavilo frankfurtske, pod katero se ima zbirati vse naše črvice nemštvo, gojeno in vzgojeno od c. kr. vladnih organov. Med tem, ko se je pri Slomšekovi slavnosti dopustilo, da so nemški pobalini Ljutomerski psovali in dražili Slovence, vse to pod varstvom c. kr. žandarmerije, je pri zadnji nemški pevski slavnosti prišlo zopet čuda orožnikov skupaj branit in stražit nemške provokacije.

Z neprecenljivo skrbjo je voditelj glavarstva pl. Rainer skrbel, da se ne bi njegovim ljubljencem (»unsere Partei«) niti las na glavi skrivil. Več tednov poprej povabljal je Slovence v urad in poizvedoval ter impertinentno svaril pred nemiri, vedoč da bo slavnost imela velenemški značaj.

Dne 28. julija plapolalo je vse v frankfurtskih, tudi nad stanovanjem c. kr. okrajnega komisarja in nad c. kr. davčnim uradom (!) visele so velenemške cote in ad personam imenovani glavni davkar Duller je z neizmernim zadovoljstvom občudoval to c. kr. pogumnost.

G. Rainerju podložni c. kr. uradniki udeležili so se slavnosti polno številno, na ramah noseči frankfurtske barve, na suknjah šope modriža in to v kljub temu, da je pl. Rainer izrekel sam: »Ich weiss, dass diese Farben unserem Kaiser nicht lieb sind«. Pri vsprejemu popevala se je na glavnem trgu vprico c. kr. uradnikov »Wacht am Rheine«, našim fantom so se trgale kravate in trobojnice, psovalo se jih je s psov, kami, kakršne zmore le kulturni nemški jezik in to vse ob navzočnosti c. kr. uradnikov. Nekatere našince, kakor g. mizarskega mojstra in hišnega posestnika Velnerja in trgovca Schneiderja, ki sta šla mirno mimo, so te nemške barabe psovale in jima z revolverji pretile. Ko pa sta se ista pritožila pri vodji političnega urada, se je rekel: »Das war nur eine Hetze; če pa so naši fantje živijo« klicali, bežal je ta uradni

vodja takoj v vrzel se v uniformo in priširil z žandarmi. Take so bili ta dan Slovenci v Ljutomeru brezpravna truma, zato da je mogla randalirati velenemška kulturna banda. Vse to bi bili politični uradi lahko zabranili. A njim je menda na tem, da se ljudstvo razdraži. In hvala Bogu! Zbujajo se in vre med ljudstvom. Prišlo bo, če bojo ti naši uradniki nadaljevali in protežirali take provokacije do krvavih spopadov. Zato pa jim že sedaj kliče: pazite, kaj delate! A vladi priporočamo, da se huje pritiska, da poišče še hujše nemške kričave in naj jih pošlje v Ljutomer izizvat to mirno in premirno slovensko ljudstvo. A ne bodemo nehali dokazovati, da je le nemška birokracija bila, ki dela nemir in naspada slovensko ljudstvo in da je vlada sama kriva, ki protežira take elemente, če se ji bode tudi tu vzgojilo velenemško gnezdo. Našim poslancem priporočamo, da opozore vlado, kako se ista drži Koberjevega razglasa od 10. avgusta 1895, ki pravi: »Als ebenso unzweifelhaft erscheint es aber auch, dass den Staatsbeamten durch ihr Amt und Dienst eine besondere Pflicht obliegt, deren Verletzung eine Abmahnung nach den bestehenden Disziplinarschriften zur Folge hat. Dass sie demnach bei der Ausübung der ihnen zustehenden staatsbürgerlichen Rechte sich jene Beschränkungen aufzuerlegen haben, welche aus der Natur ihres dienstlichen Verhältnisses fließen.« Kaj ne gospodje voditelji uradov v Ljutomeru: g. pl. Rainer, g. Dokesat in g. Duller, v Ljubljani bi rekli: al' ni to za smejat? No slovensko ljudstvo bode polagoma vzbujeno in bode dokazalo, da se od teh ljudi ne da zasmehovati.

Nova smer na Ogrskem.

Grof Khuen Hedervary je prišel na ministrsko stolico, kakor je sam rekel, da napravi že enkrat red na Ogrskem. Sedaj že »kraljuje« par

mesec v Budimpešti, o kakšnem redu pa niti govora ni. Podoben je krmilarju, kateremu se je izročil čoln brez vesla. Nele, da ne more privedi čolna, kamor bi ga rad privedel, še sam se mora krčevito oklepiti, da ga valovi ne pomečejo s čolna. Grof Khuen nima nikogar, da bi se nanj naslonil. Nihče mu ne zaupa, a tudi on nikomur ne.

V začetku je pač mislil Khuen, da je našel trdno oporo v voditelju ogrske neodvisne stranke, poslancu Francu Kossuthu, ki je bil dosedaj res najvplivnejši politik, ne morda po znanju in zaslugah, temuč vsled pietete, ki ga ima madjarski narod do njegovega pokojnega očeta. Grofu Khuenu se je Kossuthovo zavezništvo zdelo tako važno, da mu je žrtvoval vse svoje dosedanje principe.

Toda položaj se je prevrgel. Kossuth je padel v nemilost, na površje je prišel — Barabas. Dandanes pričakuje vsa dežela, vse stranke in vsi politiki z grofom Khuenom vred rešitve le od poslanca Barabasa. Kako je zatemnel ugled Kossuthov, pokazal je najbolje burni shod v Velikem Varadinu, kjer je bila ogrska zastava s Kossuthovim imenom raztrgana in v biate pomendrana, a tisti, ki so klicali »Živio Kossuth«, so bili neusmiljeno tepeni. Razkol v neodvisni stranki se je potemtakem prenesel med narod. Kossuth je sam ta razkol močno poostiril. Isti dan, kakor je sklical Barabas shod v Vel. Varadin, je tudi Kossuth sklical shod v interesu samostalnega carinskega tarifa. S tem je hotel Kossuth celemu svetu pokazati razkol v stranki ter spraviti ob nezaupanje pri ljudstvu Barabasove pristaje, češ, take zastopnike imate, ki puščajo zaradi obstrukcije v nemar tako važno gospodarsko vprašanje, kakor je samostalna carina. Kdo je žel zmago v Vel. Varadinu, smo videli. Tekla je kri, a zmagovalci so ostali socialisti kot Barabasovi zavezniki. Popolni razkol v stranki je skoraj neizogiben, in nihče si ga bolj ne želi, kakor Khuen Hedervary. Saj to bi pomenilo njegov prvi uspeh.

Sedanji položaj na Ogrskem najbolje označuje »Budapesti Hirler«, ki piše: »Boj, ki se vodi proti grofu Khuenu, je podoben v začetku in koncu boju proti Szellu. Koncu je boj podoben v toliko, v kolikor je tudi Khuen primoran na pasivno odmikanje, a početku je boj podoben v tem, da je tudi proti Szellu bil boj v početku mrtev, utrudljiv, brez ognja in navdušenja ter smo tudi takrat bili prepričani, da mora obstrukcija čez nekaj dni ugasniti. Ali vsi skupaj smo se prevarili, obstrukcija se je zdržala mesece ter prinesla v deželo ex lex, iz katerega se vedno ni izhoda. Tudi sedaj se kaže obstrukcija mrtvo, brez moči in ognja, ali v kljub temu se neprestano javljajo govorniki, ki izpolnujejo seje, čas hiti, govorniki vstajajo in državni stroj stoji. Često se kaj pripeti, kar porabi brž obstrukcija proti vladi. Zgoditi se mora le najmanjša stvar, ki bo zbudila obstrukcijo v hrupno življenje. Položaj je zelo težaven in poguben, a nade v ustavno življenje ni od nikoder.«

Pod takimi razmerami pač ni čudno, da se grof Khuen kesa, da je zapustil Zagreb ter ni mar počakal smrti prijatelja Kallaya, ko bi mogel zepet po svoji dragi volji brez opozicije paševati v Bosni in Hercegovini.

25letnica okupacije Bosne in Hercegovine.

Dne 13. t. m. je minulo 25 let, odkar je berlinska pogodba izročila Bosno in Hercegovino Avstriji v upravljanje. Paragraf 25. berlinske pogodbe pravi, da obstoji novo politično razmerje v tem, da Bosno in Hercegovino Avstrija zasede in upravlja. To razmerje še obstoji dandanes po 25. letih, vedno še obstoji tudi določba, »da se vrhovne pravice sultanove vsled okupacije teh dveh pokrajin ne kršijo.« To je pač najslabše spričevalo avstrijske agilitetnosti, da se po 25. letih ni mogla otresti sultanove suverenitete ter si deželi stalno priklopiti. Kakšne koristi pa ima tedaj Avstrija od teh dežel? Kaki upi so za bodočnost?

LISTEK.

Čegava je Postojnska jama?

(Konec)

Temeljem teh dejstev je potem zastopstvo trga Postojne opetovano uveljavljalo svoje pravice do jame in do jamskega fonda — jama je namreč ves ta čas oskrbovala še vedno od vlade oktroirana komisija. Vsi tozadevni koraki trškega zastopa pa niso imeli zaželjenega vspeha, — seveda, saj se niso obračali na pravo addresso. Če si kdo uzurpira mojo last, ne smem pri njem iskati pomoči, ampak pri sodnji. Trški zastop pa se je vedno obračal do uzurpatorja, države —, namesto do sodnije. Po dolgem času izišla je naredba c. kr. pojedelskega ministrstva od 22. novembra 1877 št. 13138, katera na podlagi najvišje odločbe (allerhöchste Entschliessung) od 14. novembra 1877 izreka, da se sme polovica čistih dohodkov jame porabiti odslej v prid

trgu Postojni, pa to le pod pogojem, da se trg Postojina odreče vsem eventualnim (aha!) lastninskim pravicam do jame in jamskega fonda, katere bi mu utegnile (!) pristojati iz naslova izključne lastnine do površja nad jama. Takratni zastopniki postojnskega trga najbrž niso bili pri zdravi pameti, ker so to »milostno« ponudbo brez obotavljanja in še celo »mit den Gefühlen des untertänigsten Dankes« sprejeli (zapisnik okrajnega glavarstva od 7. decembra 1877) Slovenska narava!

Oi tega časa sestojta jamska upravná komisija iz okrajnega glavarja, okrajnega komisarja, okrajnega inženirja in davkarja ter treh zastopnikov trga.

Zastopstvo trga se je torej leta 1877. odpovedalo vsem lastninskim pravicam do jame in jamskega fonda, pridržujoč si lastninsko pravico do površja. K sreči ta odpoved nima nikakega pravnega pomena in je popolnoma neškodljiva. To pa iz sledečih razlogov: 1. Kdor je lastnik zemljišča, je ipso jure tudi

lastnik vseh podzemeljskih substanc in prostorov in se teh kratkoma ločiti ne more, če bi tudi hotel, ker se podzemeljski deli ne dajo ločiti od ostalega zemljišča. (Le glede rudokopov obstojijo izjeme). Postojnska jama je tedaj in bode vedno v lasti tistega, kdor je in bode lastnik površja; posebna lastnina glede nje je juridično nemogoča in se tudi ne da vknjižiti. 2. Neglede na to pa izjava trškega zastopstva v smislu občinskega reda tudi veljavna ni, ker iste deželni odbor ni odobril (§ 86. obč. reda). 3. Sicer pa trški zastopnikakor ni bil legitimiran k tej izjavi, ker se ni šlo za premoženje trga kot takega, ampak za pravice posameznih posestnikov. Kakor gori dokazano, je namreč zemljišče, v katerem se postojnska jama nahaja, last postojnskih posestnikov, ki pa trškemu zastopu nikoli niso dali pooblastila, da bi se v njihovem imenu odpovedal kakim lastninskim pravicam. Po postavi oskrbuje trško zastopstvo le javno-pravno trško premoženje, ne pa tudi zasebno-pravno premoženje posameznikov (§ 11. obč. reda in do-

datek II. k občinskemu redu od 17. februarja 1866.)

Iz vsega tega sledi, da so postojnski posestniki edini in izključni lastniki zemljišča, v katerem se nahaja postojnska jama, in s tem samo ob sebi tudi lastniki jame in da se ni nič zgodilo, kar bi jim bilo to lastninsko pravico odvzelo.

Vprašanje je sedaj samo, ali ni morda država glede jame pridobila kako drugo pravico, n. pr. kako služnost. V poštev bi v tem oziru prišla samo služnost rabe ali služnost užitka. S pogodbo si država take pravice ni pridobila. Morda pa s pripovedovanjem? Tudi to ne. Služnost rabe obstoji v tem, da sme kdo tujo stvar za svojo potrebo rabiti. Država pa postojnske jame nikoli ni rabila za svojo potrebo. Služnost užitka pa obstoji v tem, da sme kdo tujo stvar neomejeno uživati. Država pa postojnske jame nikoli ni uživala. Naturalno se itak ne da uživati, civilno (t. j. z uživanjem dohodkov) pa država jame ni uživala, ker si dohodkov iz jamskega obiska ni prisvajala in jih ni porabljala za

sebe, ampak hranjevala in porabljala za jamske namene. Oskrbovanje jame pa, katero država v resnici izvršuje, ni nikako privatno-pravno posestno dejanje, iz katerega bi zamogle privatne pravice nastati. To oskrbovanje si je država brez vsakega zasebnopravnega naslova prisvojila segajoč s tem v zasebno last drugih.

Facit: Postojnska jama je kot bistven neločljiv del zemljišča vl. št. 84 kat. obč. Postojina izključna last postojnskih posestnikov in je prosta vsake služnosti. Državna ingerenca na upravo te jame ni v nikakoli postavi utemeljena in naj postane — historična reminiscenca.

V kratkem se bode gori omenjena skupna last postojnskih posestnikov potom agrarne operacije razdelila. Da pri tej konkretni razdelitvi ne bode preprirov, so postojnski posestniki že pred leti nad jama ležeči teren z vsemi pravicami odstopili trgu. Ako se ta hvalevredni čin sedaj izvrši, bode to v korist trga in jame.

Postojnski.

Bosna in Hercegovina sta stali Avstro-Ogrsko v tem četrtstoletju toliko denarnih žrtv, kakor nobena druga avstrijska pokrajina, a pri tem si država še ni gotova, da ji deželi tudi ostaneta last, da kdo drugi ne žanje drage žetve. Dualizem poka na vseh koncih, kaj se zgodi z Bosno in Hercegovino, ako gresta državni polovici narazen, katerih vsaka si lasti pravice do okupiranih pokrajin? Bosna in Hercegovina pa vključ uprave ne pripadate Avstro-Ogrski, temuč sta bili zadnjih 21 let Kallayevu kraljestvu, v bodoče pa bodele najbrže upravni eksperiment grofa Goluchowskega ali katerega drugega avstrijskega ali ogrskega birokrata, za ostale avstrijske državljane pa ostaneta nadalje neznani deželi na vztočni, a tudi prebivalstvo Bosne in Hercegovine bo poznalo ustavno uredbo v Avstro-Ogrski le po imenu. Pokojnemu Kallayu se pripisavajo nedosežne zasluge za Bosno in Hercegovino. Ne da se tajiti, da se je marsikaj res storilo, a Kallay je storil pri tem toliko, kakor stori vsak plačani državni uradnik na svojem mestu. Pregovor pravi: „S tujo roko je lahko loviti gade.“ Tudi Kallayu je bilo lahko operirati z državnim denarjem, katerega se ni malo zabilo v Bosno in Hercegovino. Ali pa so te žrtve vsaj za prebivalstvo prinesle blagoslov? Dejstva govore. Pritožbe prebivalstva se množe, nepritrjeno povdarjajo, da jim ni bilo slabše pod sultanom. Vsako leto se izseli toliko kmetovalcev, kakor se jih ni izselilo niti pod turško vlado. Kallay je res upeljal industrijske vezi, s tem pa ubil domačo industrijo, edini vir prebivalstva. Tuji elementi preplavljajo deželo ter zavzemajo mesta nekdanjih agov in begov. Le tuji imajo največ koristi od železnice in drugih prometnih naprav, domačin pa je slej kot prej navezan na svoje mule in kozje steeze. Res, da je dandanes v Bosni že velikih tovarn kakor v Belgiji, a od tega nima domačin ničesar. Bosanski seljak mora še vedno kjersibodi orati z lesenim plugom. Kallay je stremil za zunanjim sijajem, pri tem pa je pozabil na vsakdanje potrebe, saj pa zadnjih tudi ne vidijo na Dunaju in v Pešti. Najslabša je bila Kallayeva gospodarska politika. Grdo je gospodaril z bogatimi bosanskimi gozdi. Ako je bilo treba napolniti izpraznjene deželne blagajne, pela je sekira ne glede na zakone umnega gozdarstva. Splošno pa je vladal brezobzirno. Ni trpel svobodnega tiska ni združevanja. Kdor mu je bil v političnih nazorih nasproten, tega je preganjal neusmiljeno. Sploh pa mu je bilo lahko zadušiti vsako gibanje nezadovoljnega prebivalstva, ker je našel potlačeni in po veri razcepljen narod, kar je znal Kallay posebno spretno izrabljati, držeč z močnejšim. Ne da bi bil nasprotstav med slovanskim prebivalstvom ublažil, še podžigal ga je v svoje sebične namene. To so slabe strani Kallayeve vlade, ki jih še bode Bosna in Hercegovina dolgo čutili.

Politične vesti.

— Novi avstrijski justični minister bo po zahtevu poljskih listov predsednik višjega sodišča v Lvovu vitez Čornicki.

— Cesarjeva sožalna brzojavka vдови barona Kallaya se glasi: »Vest o smrti Vašega soproga me je napolnila z globoko žalostjo, in izrekam Vam tem povodom svoje odkritosrčno sožalje. Smrt Vašega soproga, ki mi je bil veren, izkušen svetovalec, je zame in za Avstro-Ogrsko bolesta izguba; posebno njegovi v upravi Bosne in Hercegovine izkazani posli mi ostanejo nepozabni in zagotovijo pokojniku časten, hvalen spomin.«

— Položaj na Ogrskem. Poljska zbornica je včeraj nadaljevala debato o vladnem programu. Posl. Blöthy je kritikoval novi kabinet ter izjavil, da je za ministrskega predsednika slabo priporočilo, da je bil prej hrvaški ban. Obstrukcija se bo nadaljevala v popolni zavesti o odgovornosti. — Privrženci obstrukcije že štejejo 70 mož, ki so popolnoma odločni ter hočejo nadaljevati boj do skrajnosti, dokler ne pade Khuenov kabinet. Položaj se postruje tudi

zaradi tega, ker grof Apponyi zopet namerava odložiti predsedstvo. Konferenca, ki jo je sklical posl. Kossuth v zadevi samostalne carine, je izostala, ker razun poslancev neodvisne stranke ni prišel noben poslanec. Khuen-Hedervary je baje liberalnim poslancem udeležitev kratkoma prepovedal.

— Za pomiloščenje na Hrvatskem. Karlovški občinski svet je sklenil, prositi v posebni spomenici novega bana, da pomilosti in izpusti vse osebe, ki so zaradi zadnjih dogodkov na Hrvatskem prišle v zapore.

— Ustaja v Makedoniji. V Solunju so zaprli trgovca Vezova; iz njegovih papirjev je razvidno, da je bil pravi vodja revolucijskega odbora v Solunju. Sultan je ukazal, da je vse zaradi nemirov zaprte Bolgare izpusti pod pogojem, da prisežejo na evangelij, da bodo v bodoče verni sultanovi podaniki.

— Terorizem v Srbiji. Srbski listi ostro napadajo vojnega ministra, ker je pri zadnjem imenovanju častnikov preskočil zarotnike. Listi zahtevajo, da mora vojni minister odstopiti. Major Lazarović, ki je bil glavni zarotnik ter tudi ni bil imenovan, je grozil z odstopom, na kar je bil brž imenovan podpolkovnik. Dosedanji kraljev tajnik je odpuščen ter imenovan Nenadović.

— Bolniška blagajna v Poznaju je sklenila, odpovedati s 1. oktobrom vsem nemškimi zdravnikom in lekarnarjem ter najeti poljske. Magistrat pa je sklep razveljavil, češ, da v organizaciji bolniških blagajn ne smejo odločevati politični nagibi.

— Na Španskem dvoru se nekaj kuha. Španska vlada ne pusti, da bi se kralj Alfonz kdaj se stal s svojo materjo, kraljico Kristino, ki živi takorekoč v prognanstvu v Parizu. Kralj se je hotel tajno sestati z materjo v San Sebastianu, kar pa je vlada izvedela ter preprečila.

Dopisi.

Iz Novegamesta. Naše „dolenjsko pevsko društvo“ je lanske leto vsled pomanjkanja peveev pričelo hirati in res se je bilo bati, da bode moralo popolnoma prenehati. Vrh tega pričel se je še neki prav brezpotreben boj zoper društvo in že so si nekateri škodoželjni ljudje na tihem pripovedovali, da pevsko društvo nikakor več obstajati ne more, ker so isti vsled prevelike osebne važnosti izstopili češ, kdo neki bode sedaj pel, ako nas ni. Seveda je tem ljudem bila stvar in pa narodna zavest deveta briga in popolnoma prav so storili, da so zapustili društvo, kajti tedaj, ko je postal zrak čist, pognala je stvar novo kal in oživelo je pevsko društvo na neverjeten način. Dne 19. jun. t. l. iznenadilo nas je to društvo s koncertom pri Pintarju v Kandiji, kjer smo videli nastopiti čil moški zbor broječ 24 beri: štiriindvajset dobrih peveev, koji so peli kakih dvanajst pesmi pod znanim spretnim vodstvom gospoda J. Hladnika prav dobro z ozirom na dejstvo, da se je zbor vežbal še le kake štiri tedne. Pretečeno nedeljo, t. j. dne 11. t. m., nastopil je ta zbor v drugi pri koncertu naše godbe v hosti gosp. Smola in videlo se je, da se gg. pevci prav pridno vežbajo, kajti na točnosti in prednašanju melodije bilo je opaziti od zadnjega koncerta zelo velik napredek, kakor tudi so posamezni glasovi pridobili veliko prijetnejši značaj, kar je posebno opaziti pri tenorju. — Le tako naprej in z gotovostjo smemo trditi, da bo naš moški zbor, kojega smo itak pogrešali vže leta in leta, čez nekaj mesecev tako izurjen, da bode nadkrijeval vse naše dosedanje zore. Kakor smo slišali, vdeležil se bode zbor tudi izleta k Mrvarju na Hribu prihodnjo nedeljo dne 19. t. m.

Katoliški uzori.

(Dalje.)

Vodilna misel onih časov pred Lutrom je bila, osvoboditi posvetna in tudi verska vprašanja iz asketično hierarhične oblasti. In naravno je, da je sililo vse nazaj k viru kulture, ki pa je bil dolga stoletja zasut, h kulturni klasičnih narodov in k veri apostolskih časov.

Vse te misli, ki jih je gibanje za reforme v cerkvi spravilo od 14. stoletja na dan — seveda ne da bi jih bilo zadostno preciziralo in ne da bi se prav zavedalo, v kakem nasprotju so s cerkvenimi nauki — vse te misli so zbrali reformatorji 16. stoletja in jih logično razvili skoro do konca. Središče tega gibanja je bila sedaj Nemčija, ki bi pa bila najbrž še dolgo spala, da ni bil Hus ugledil reformaciji potov. Iz Nemčije se je razširila reformacija tudi po nemških deželah in de loma tudi po romanskih.

Reformacija je zavrgla rimske nauke o cerkvi, o imetju in o pridobivanju. Rimska cerkev je vse te uredbe obsojala, češ, da so nastale iz greha. Reformacija je zavrgla cerkveni nauk o državi in se postavila na stališče, da je tudi država neposredno božja ustanovitev. Po tem nauku ni bila pokorščina posvetnim oblastnikom odvisna od volje cerkve, nego je bila od Boga direktno ukazana dolžnost. Luther je tudi zanimal zakramentalni značaj zakona in je torej zakon v pravnem oziru ločil od cerkve ter ga smatral za razmerje, ki je podrejeno državnemu zakonodajstvu in državni justici. Tega pa ni storil, ker je imel o zakonu slabše mnenje kakor cerkev; na sprotno, imel je o zakonu boljše mnenje, kakor rimska cerkev. Slednja je zakon proglasila za zakrament, da vzame skupnemu življenju dveh oseb različnega spola domne vni grešni značaj. Luther pa je tajil, da bi spolsko razmerje med dvema za stalno združenima osebama imelo kak grešen značaj, nego se je postavil na stališče da ne more biti grešno, kar je naravno. Zaradi tega tudi prostovoljne čistosti nika kor ni smatral za vzvišenejšo nad zakonskim življenjem.

Luther je tudi zavrgel cerkveni nauk o zakramentalnem duhovništvu in nauk, da je cerkev posredovalnica med Bogom in človekom. Po Lutherovih naukih je človek v neposredni zvezi z Bogom in tudi ne potrebuje nikakih priprošnjikov — svetnikov, pač pa je po izgledu apostolske cerkve ušil, da med duhovniki in med verniki ni nobenega razločka in da prejemši krat postane vsak človek duhovnik. Med duhovniki in verniki ni stanovske razlike, duhovnik ima samo svojo službo in zato je Luther tudi dosegel, da so obične volile svoje duhovnike, ki niso bili družega, kakor pooblaščenca dotične občine. Naravno je, da vsled tega tudi ni pripoznal ne papežev, ne škofov. Z zakramentalnim značajem je bil cerkvi vzeti tudi pravni naslov za posvetno gospostvo. Luther je ušil: Papež ni namestnik povzdignenegega nego križanega Kristusa, to se pravi, on ni namestnik z neba vladajočega Stvarnika. nego namestnik v revščini na križu umrlega Kristusa, češ, Kristus ne potrebuje za vladanje sveta nobenega namestnika, ker opravlja to vladanje sam. Posledica tega nauka je tudi bila, da je Luther ušil, da papeži, škofje in duhovniki morajo biti podrejeni posvetni oblasti ravno tako, kakor vsak drugi človek. (Dalje prih.)

Shod v Idriji.

Iz Idrije, 13. julija.

V narodno-napredni stranki je zavladalo novo življenje. Nesramnost socialnih demokratov je vzdrnila to življenje, nesramnost, ki najde so drugo le še v soc. dem. surovosti. V soboto, dne 11. t. m. je narodna napredna stranka stopila iz rezerve v aktivno, na sobotnem shodu se je pokazalo, da je narodno-napredna stranka še vedno močna in da hoče taka še ostati.

Na predlog sklicatelja g. župana je bil soglasno izvoljen za predsednika g. Fran Kumer, za zapisničarja pa visokošolec Baebler. Prvi se je oglašil k besedi g. župan in je v jedrnatih besedah očrtal vsepšeno delovanje narodno-napredne stranke. Omenjal je ustanovitev delavskega bralnega društva, iz katerega je pravzaprav izšlo delavsko gibanje; dalje ustanovitev političnega društva »Jednakopravnost«, čegar program je bil že takoj v začetku njegovega obstanka strogo zahtan: napredek mesta in v tem napredek prebivalstva. Nasprotniki so se seveda vedno zale taval v to društvo, ali naša stranka se ni dala motiti, in danes že smemo reči: to in to je napravila narodno-napredna stranka. Delovali smo za izobrazbo ljudstva, potegovali se za zvišanje delavskih plač, in v kratkem bo tudi že izgotovljen načrt, kako naj se izboljšajo žalostne stanovanjske razmere naših delavcev. — Naša zasluga je tudi, da se dela že dalj časa z načrti na upeljavo železnice v naše mesto. Nasprotniki seveda kričijo, da je to le pesek v oči, a ne premislijo da je ta stvar zvezana s tisoči in tisoči denarja in

da se tega ne da morda dobiti v enem letu. — Zelo bode v oči naše nasprotnike realka — kajti tudi ta je delo naše stranke. Klerikalc, ki so že znani nasprotniki vsake izobrazbe, ne morejo preboleti ustanovitve pripravljajnega tečaja za realko. Popolnoma naravno...

Tudi politično je delovala naša stranka. Dasi nismo kričali in na shodih delali obljub, ki jih ne moremo spolniti, je naša stranka mirno delovala in sme s ponosom kazati na rezultat. »Vstrajajmo v boju in delujmo na našem programu, kakor do sedaj, in s tem bomo pobijali naše nasprotnike, bolj kot ne vem s čem.« Burno pritrdjevanje, ki je sledilo temu govoru, je bilo g. županu najslajnejše zadoščenje za surove in ne hvalne napade od strani črno-rdeče internacionale. Nato je nastopil jurist Tavzes ter govoril nekako tako le:

Gospod župan Vam je očrtal in razvijal dosedanje delovanje narodno-napredne stranke. Mirno je bilo to delovanje, brez hrupa, brez šuma, a vendar ne brez uspehov. Lahko trdim s ponosom, da je jedina naša stranka dosegla uspehov, ki koristijo celi Idriji in ki bodo blagoslov tudi našim naslednikom.

Toda dandanes, ko je kruhorstvo začelo tudi v politiko, dandanes ti ne zadošča, da si pošten, da imaš dobro in resno voljo za kako delovanje, da imaš potrebno izobrazbo za politično vodstvo, dandanes moraš biti kr.čič, dandanes moraš vpiti iz svoje politične prižnice kakor žid na sejmu, ki hvali in prodaja ostanke celega leta za najboljšo blago. In k temu sleparskemu judu so hodili v šolo naši politični nasprotniki. Zato je pa tudi tako nečedna, tako razcapana politična obleka, v katero je zavita danes naša ljubljena Idrija. Pušten in reelen trgovec, narodno-napredna stranka, ki se je zanašala na star pregovor, da se dobro delo samo hvali, jedva da še izhaja, brez vestna in s slabim blagom založena žida, to so mokračji in klerikalc, pa se rede ob nerazsodnosti našega ljudstva.

In meni je bila dana naloga, da tukaj pred vami, cenjeni zborovalci, nekoliko posvetim v delovanje naših nasprotnikov, da denem na kritično rešeto vse, s čemer se hvalijo gospospolje črno-rdeči zavezniki. Že naprej povem, da ni moja navada najboljši verovati onim, ki najbolj vpijejo in da nisem tak kakor sraka, ki ima vse za zlato, kar se sveti, marveč, da si vsako stvar preje natančno ogledam, predno izrečem svojo sodbo o njej.

Začnimo torej pri rdečkarjih. Omeniti moram najprvo, da so idrijski mokračji zaigrali oficijelno ime soc. demokratije; kajti danes v Idriji došel »Rdeči Prapor« je prinesel iz javo izvrševalnega odbora jugoslovanske socialne demokratije, v kateri se razglašajo bojkot nad idrijsko okrajno organizacijo ozir. Rinaldom in Kristanom. Tu vidite toraj, da ta dva petelina, ki delata zgago po Idriji, presedata celo svojim sodrugom. Mokračji sicer vpijejo, da mi nismo dosegli ničesar, oni pa vse, če jih pa bolj podrobno vprašuješ, kaj so dosegli, tedaj pa malo utihnejo, čež nekaj časa šele izveš, da so dosegli zvišanje delavskih plač in da so ustanovili občni konsum. »Rdeči Prapor« vpije patetično: Kdo je vodil in vršil velike boje za boljše plačilne razmere? Vprašam vas, narodno-napredne delavce, ali ni socialna demokratčna stranka vzela v najem zastopstvo idrijskega delavstva, vprašam vas, ali se niste vi vzlic temu udeleževali vseh javnih shodov, na katerih se je razpravljalo o teh vprašanjih? Da so bili pri dogovornem uradu sami socialni demokrati, to prihaja pa od tod, ker jih je izvolila socialno demokratčna večina in prepričan sem, da, če bi bil jeden izmed vas voljen v to, da bi te naloge ne bil izvršil nič slabše, kot so jo soc. dem. delegatje. Dalje vas prosim, da si pokličete v spomin, s kako vnmemo se je naša ranjka »Jednakopravnost« potegovala za zboljšanje delavskih plač. Pa tudi naš bivši deželni poslanec dr. Majaron, čegar naloga sicer ni bila letati na Dunaj, in naš državni poslanec, dr. Ferjančič, sta vestno vršila svojo nalogo. In vendar socialni demokrati sami sebi pripisujejo zaslugo, da so se plače nekoliko zboljšale. Sicer je pa treba vedeti, da je bilo že preje sklenjeno, da se plače povišajo in da so socialni demokrati že potem prišli s svojimi zahtevami na dan, da pa te zahteve niso nič pomagale, ker je erar storil le to, kar je bilo že prej sklenjeno. Ali socialni demokrati niso podobni onemu župniku, ki je vodil procesijo za dež, ko je že v bližnji vasi deževalo? Ker smo ravno pri delovanju socialnih demokratov, ne smemo pozabiti njihovega naravnost nepo-

štenega postopanja povodom nameravanega štrajka. Tisti dnevi, posebno zadnji večer, niso razjasnjeni, na njih viši prava egiptovska tema. In v tem vidim jaz velikanski greh narodno-napredne stranke, da ni takoj drugi dan sklicala javnega shoda ter zahtevala pojasnila. Maščevanje ni izostalo. Socialni demokrati so se oddahnil in po klerikalnem receptu: porečem ti, da mi ne porečeš, so zvalili vso krivdo na narodno-napredno stranko. Ako se je moglo zgoditi kaj takega in poleg tega še tako hitro pozabiti, tedaj, verujte mi, je to mo goče edino le v Idriji. Ako so bili socialni demokrati pripravljeni, tedaj bi bili morali štrajkati, ako pa niso bili pripravljeni, tedaj je pa naravnost nesramno, da so se ti može tako lehkomišlno igrali z ognjem, da so se takorekoč norčevali iz usode stoterih rodbin in tako, rekli bi, za vedno v Idriji onemogočili pameten štrajk, s katerim bi se jedino dalo kaj izsiliti iz erarja. Zato bi vas svaril, narodno-napredni delavci, da ne verujete soc. demokratčnim evangelistom, ki menda zopet zbirajo ljudi za štrajk in samo čakajo, da dosežejo število 600. V jedni in isti cerkvi je pes navadno samo enkrat tepen. (Dalje prih.)

Res pharmaceuticae.

II.

Zakaj pojava naraščaj pri lekarstvu?

Kardinalni vzrok je že znan širšemu občinstvu: težko dosežna samostojnost. Če si nisi izbral imovitih starišev, če ti sreča ni izredno mila, da te dovede slučajno do gmotnih sredstev — kot uslužbenec si jih ne pridobiš, in vse prizadevanje, vsa marljivost, vztrajnost in odlike ti ne pomagajo nič.

Posebno drašičen je v tem oziru slučaj krog novega leta umrlega mr. Lebede. Mož je bil rodom Čeh ter služboval več desetletij nepretrgoma v enosti južnotirolski lekarni.

Kadarkoli se je na redke čase ustanovila kaka lekarna v domovini, pogajal se je zanj, a odvrnil so ga vselej, češ, ta jo že dobi na Tirolskem. Na Tirolskem pa so ga zavračali na domovino. Mož je dosegel starost 70 let, ne da bi bil prišel do samostojnosti. Spremil je svoječaso celo cesarja Maksimilijana v Meksiko. Od svojega šestdesetega leta naprej se lahko umevno ni potezal več za nikako koncesijo.

Nasprotno so nam znani slučajji, da je prišel sin bogatega žida z grozno šepavo kvalifikacijo v najkrajšem času petih službenih let po završenih študijah do lepe velikomestne lekarne edino le, ker je njegov tateben odšel zanj gotovih 90.000 gld.

To so slučajji, ki dajo misliti in zagrene marsikomu veselje in spoštovanje do stanu.

Naši uslužbenci na Kranjskem imajo, ker jih je že celo uborno število, vsaj mrvice več upanja do samostojnosti, čeprav v kakem zakonem kraju, kjer si ne morejo postaviti nadej, da bi jim prebitki kedaj dovolili so-trudnika. Pa tudi do take samostojnosti imajo dolgo, trnjevo pot. O kaki poznejši premestitvi v večje mesto ni govora. Koliko pa izda samostojnost v malem kraju vedo le oni, ki jo občutijo. Izbiješ si čistega dobička komaj toliko ali malo več kot znaša magistrska plača v lekarni večjega mesta, zraven pa imaš skrb, dela več, prostosti nič in navezan si po suženjsko.

Res, da si kljub temu želi marsikdo take samostojnosti. To pa ima izvor le v prenapornih službah in dostikrat neznošnih službenih razmerah pri nekaterih velikomestnih mogotcih. Prva leta bereš takemu novopečenemu lekarju v malem kraju celo veselje in zadovoljnost z obraza. Včasih prijije ta ali oni celo do stališča, da bi končno utegnil sprejeti sotrudnika, pa — tisočak na leto, misel na šolanje otroka, dveh, treh . . . doto in drugo!

Le prekmalu nastopi reakcija! Ta večna nezavezanost! Zato pa postanejo tudi z večine vsi lekarji, ki ostanejo desetletja, sami pravi čudaki. Ta postane melankolik, drugi misantrop, tretji alkoholik itd.

Dolžnost vlade bi bila zavirati ustanovljanje takih lekarn, dolžnost ljudstva pa, da jih ne zahteva. Novi vladni zakon skrbi tudi za take kraje: združene lekarne s pravico javnosti. Nastavljenec v taki lekarni bi imel svoje uradne ure, bil bi kolikor toliko samosvoj, a ne navezan na kraj. Za kraje s začasnimi naselbinami (gradnje železnice) namerava uvesti takozvane Dispensarstalten.

A ima še drugih vzrokov, ki povzročajo pomanjkanje, farmacevtskega, posebno domačega naraščaja.

Povedali smo že, da gine stanovska zavest. Male lekarne se ne morejo, velike se ne marajo brigati za naraščaj. Le-te nastavlajo le kompletne „mašine“, katere zjutraj naviješ, da

teko vzdržema par dni in noči. Častna izjema v tem oziru je pri nas edino le lekarna v Kranju, brez katere bi bili domačini v deželi že skoro iztrebljeni. Tam se pač misli na to, da nam pridejo po samostojnosti vseh domačih uslužbencev zopet le tuji v deželo, zavzame najboljša mesta in izpodrivajo domačine, kakor se je to izvršilo na Kranjskem že premarkantno.

Tu ne velja izgovor, da jih ni, ki bi bili voljni iti iz šestega gimnazijskega razreda v lekarno. Koliko pa imamo naraščanja iz vseh petih lekarn od komaj preteklega časa, ko se je zahteval le 4. razred?

Zatorej uvedite najprej šestostolcu in poznejšemu akademiku primerno ravnanje v svojih službah in skrbite za to, da pridejo v stan ljudje iz veselja do poklica.

V katerem drugem stanu inteligence se ravna tako z nastavljenici no. Le pogledimo na pr. v Ljubljano. Na 53 ur mehaničnega in intenzivnega dela kratek popoldanski oddih. Dobro je, če premore takrat po neobhodno potrebnih opravilih vsaj toliko časa, da se oživi in okrepiš za duhomorno delo in strapace nastopnih službenih dni in noči. Da bi bilo mogoče pečati se z izpolnjevanjem v strokovni izobrazbi, s čitvom ali iskati si razvedrila s kakim drugo znanstvenim socialno, društveno smerjo, ni govora!

In kaj šele oženjeni tovariši! Ti so vam pravi utopljenci. Tak se splohne sme več brigit za svet. One piše urice, ki mu od prostosti preostanejo, mora preživeti vendar v družini, za družino. Najbrdkeje pri vsem tem je, da potrebnosti z družino rasto, moči z leti ginejo, a v lekarnah se plača le po tem, kar odvrne.

Dajte torej svojim ljudem primerno urejeno službo, skrbite za stopnjevanje v njej in izprevideli boste, da se bodo oglašali radi oni, ki hote vstopiti, in ostajati rajši službujoč v mestu, kakor da bi postali samostojni in navezani v malem kraju na deželi. To se je izpričalo zlasti v dunajski okolici, v Šleziji in povsod, koder imajo voditelji srce in um za stan na pravem mestu. Predvsem pa: dajte domačinom lekarn v krajih, koder bodo mogli skrbeti za naraščanje. Od onih na deželi, ki so po dohodkih prisiljeni, da opravljajo sami svoj posel, ni zahtevati, da bi se ukvarjali s praktičnimi. Truda jim tak ne odvrne, ker ni opravičeno, samostojno ekspeditirati. Kadar kdo doseže to stopnjo, odide rajši v večje mesto za boljšo plačo. Ves trud bi torej hasnil le velikomestnim lekarjem, ki so pa, kakor je se seboj na Kranjskem znano, kaj malo obzirni napram svojim kolegom-deželanom.

Pravo vzgajališče za dober naraščanje bi moralo biti le v središču dežele, a tam se najde redkokdaj v vseh petih lekarnah — eden, navadno lekarjev sin.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 15. julija.

— **Tržaški „Edinosti“** je kanila solza na lice, ko je v sobotni številki našega lista čitala dopis, v katerem je bilo povedano, da se je nekje že začel organizirati bojkot listov, ki jih izdaja Dragotin Hribar. Kar milo se je »Edinosti« storilo, ker bi ta bojkot zadel tudi »Slovana«, češ, da bi morali Slovenci biti tega lista veseli, ker pomeni lep napredek na leposlovnem polju. Kar se tiče napredka, ki ga reprezentira »Slovane«, moramo omeniti prvič, da je velikanška večina njegovih podob izposojena in da z izposojenimi klišeji dandanes ni ravno težko izdati ilustriranega lista in drugič, da literarno »Slovane« ni bog ve kaj. Sicer pa, če pride do bojkota, naj to Dragotin Hribar in njegova sotrudnica sama sebi pripiseta, ker so brez vsakega vzroka z insultiranjem in natolcevanjem povzročili odpor. Ko je Hribar začel napadati, tedaj je »Edinost« molčala ko grob; sedaj pa, ko odbijamo klin s klinom, ker ne bomo dopustili, da bi nam Dragotin Hribar zgago delal, sedaj se je takoj oglasila. Če se zdi »Edinosti« Hribarjev »Slovane« tako važen, naj ga s sama prevzame — bo že videla, kam pride z njim. »Slovane« ima svoje naročnike iz narodno-napredne stranke in se bo držal le, dokler ga bodo podpirali pristaši narodno-napredne stranke. Tako naivni pa nismo, da bi Hribarja in njegova podjetja podpirali, on pa bi nas zato napadal in grdil ter poskušal stranko razgnati. Kdor izdaja kak list, ki je navezan na narodno-napredno stranko,

mora imeti na to stranko ozire, kakor mora vsak magistratni uradnik imeti ozire na svojo službo; kdor teh ozirov neče imeti, je sam kriv, če se proti njemu nastopi, kakor zasluži.

— **Ornigova pravda contra Kalchberg.** Iz Ptuj se nam piše: Mesta in trgi na slovenskem Štajerskem so trdnjave nemštva. Teh trdnjav bi ne bilo, ko bi ne bilo slovenskih odpadnikov, ko bi ne bilo slovenskih sinov, ki so zatajili svoj materni slovenski jezik, ko bi ne bilo sinov slovenskih starišev, ki so izdali in prodali svojo slovensko narodnost. Med renegate, med slovenske odpadnike šteje tudi pek Ornig, ki je prišel brez znanja nemškega jezika v Ptuj k sorodnikom, ter je tu postal Nemec po mišljenju. Ker je renegat, ker je strasten nemškutar, postal je celo župan mesteca Ptuja. Ne njegovo znanje — tega sploh nima, ker je že v drugem ali tretjem gimnazijalnem razredu obtičal — ampak njegova predrznost, njegov denar ga držita na površju. Da je mož skrajno predrzen, pokazala je njegova tožba zoper bivšega urednika Pettauerce, Kalchberga. Res je, da je glavna priča Čalaun, sedaj se je pisal Schaloun, sin očeta Čeha, ki je prišel kot urar v Ptuj, umrl. Pa tudi to, kar je izpovedal priča Meyer, kaže, kako nesramno predrzen je Ornig kot župan. Navedemo pa še lahko druge slučaje. V Ptuj imamo deželno gimnazijo. Naravno je, da Ornig zapoveduje dijaškemu domu, ki je z gimnazijo v najbližji zvezi. On pa bi rad tudi profesorskemu zboru zapovedoval. Pri neki priliki je izustil besede: »Če tudi sem obtičal v drugem gimnazijalnem razredu, danes pa sem vendar jaz tisti, kateremu se morajo profesorji pokoravati!« — Večkrat se je že zgodilo, da je prijel slovenskega obrtnika, če se je ta svoje narodnosti držal ter je to tudi pokazal na zunaj. Grozil mu je z materijalno škodo, ali ga svaril pred to, kakor je slučaj nanesel. Ako pride slovenski uradnik v Ptuj, ga Ornig zasleduje, kam zahaja v družbo in s kom občuje. Ako občuje uradnik s Slovenci, je že proskribiran. Z vsemi uradniki je Ornig tesno zvezan, tudi s sodnijskimi. To dejstvo je Kalchberga tudi napotilo, da se ni pustil soditi od nobenega ptujškega sodnika, dasi so sicer vsi njegovega političnega mišljenja, ampak da je prosil v pravdi z Ornigom delegiranje drugega sodišča. Njegovi zahtevi se je ustreglo. Sicer je Kalchberg pravdo izgubil in bil obsojen na štiri tedne zapore, a to je za nas postranska stvar; glavna stvar je delegacija drugega sodišča. To kaže, da je imel tehtne razloge, da je višje sodišče te razloge moralo uvaževati. Ta slučaj pa naj bode Slovincem v izgled, da pri vsaki priliki odklonijo tukajšnje sodnike! Kar se je Kalchbergu dovolilo, mora se njim tem preje dovoliti. Ali naj ima Slovenec zaupanje do sodnika, ki sedi v mestnem zastopu ter tam glasuje za prekrstitve ulice Kirchgasse v Bismarckgasse? Ali naj Slovenec zaupa sodniku, ki v mestnem občinskem zastopu sklepa, da ne sme iz denarne podpore, dovoljene revnim učencem, noben učenec slovenske narodnosti dobiti niti vinarja? To pa je storil adjunkt Matz! Z njim je glasoval sodn. nadoficijal Kersche in glavni davčni kontrolor Reis! Še en slučaj, kateri osvetljuje naše razmere. Lani je glasbeno društvo (Musikverein) kojega podpira z denarjem mesto in tudi dežela, odpovedalo službo ravnatelju B., nemškemu državljanu. Nastal je prepir zaradi neke plače. Odslovljeni ravnatelj je hotel tožiti, pa je to opustil, ker sta mu pri društvu merodajni osebi St. in M. zagrozili, da s tožbo ne doseže ničesar, ker so vsi sodniki udje društva! To je ravnatelj javno pripovedoval; kdor je hotel slišati, je mogel to slišati! Kaj bi se neki zgodilo, ako bi se o slovenskih sodnikih kaj takega ali enakega pripovedovalo ali javno trdilo?

— **Prememba pri tržaškem namestništvu?** Že dlje časa kroži vest, da se pri tržaškem

namestništvu zgodi važna prememba. Sedaj se zopet poroča, da pojdeti namestnik grof Goëss in policijski ravnatelj Busich v pokoj. Kot vzrok se navaja to, da je na tržaškem magistratu vladajoča klika pri zadnjih mestnih volitvah uprizorila velikanško sleparijo; če bi ministrstvo volitve razveljavilo, bi grof Goëss odstopil. Tako poročajo različni listi. Tudi mi smo žuli nekaj podobnega, in sicer od dobro poučene strani. Povedalo se nam je pa, da sta na mestnik grof Goëss in policijski ravnatelj Busich postala nemogoča, ne toliko zaradi tega, ker je magistratna klika pri volitvah sleparila, marveč zaradi tega, ker sta provzročila, da se je razkritje te sleparije potlačilo. Nemški krščanski-socialci so pa izvedeli, kako se je to zgodilo in posledica utegne biti odstop grofa Goëssa in policijskega ravnatelja Busicha. Gotovo pa to še ni.

— **Dogodki v Ricmanjih.** Dne 9. t. m. sta bila zopet dva pogreba — brez duhovnika. Molitve je opravljal zopet vaški župan. Pokopali so bili 19letnega Josipa Kureta in 18letnega Josipa Berdona. Pogreb se je udeležilo preko 1000 oseb. Godba je svirala žalostinke.

— **„Nemški tiger“.** Zadnje dni se je izkazalo, da je lakirar Pirker prav poseben sovražnik Slovencev. O tem človeku se pripoveduje, da je rekel: »Wenn i an windischen sioh — wir i a Tigera.« Zadnjič je res dvakrat nastopil kot nemški tiger in v eni noči mirne Slovence dvakrat napadel. Krepko ga je pri tem podpirala njegova boljša polovica. Pirker ima vedno pri sodnji opravek, ker mu je plačevanje dolgov kaj neprijetna stvar. Značilno je, da bi ta človek moral poginuti, kakor pes za plotom, ko bi mu Slovenci ne dajali zaslužka. Svojo delavnico ima Pirker v baraki gosp. Gorupa na Dunajski cesti. Sicer so se dobri Slovenci zavzemali, da bi dobili to barako, a oskrbnik g. Gorupa jo je — rajše oddal Pirkerju. Seveda Gorup ne more ničesar za to; kdo more zahtevati, da bi se brigal za najemnike njegovih barak. V tem slučaju si pa vendar dovoljumo prositi g. Gorupa, naj bi dal svojemu oskrbniku primerno navodilo.

— **Za Prešernov spomenik** je izročila ljubljanska kreditna banka povodom velike Prešernove slavnosti v »Zvezdi« gospe dr. Tavčarjevi svoto sto kron. Naj bi našel velikodušen dar domačega denarnega zavoda odmeva pri vseh slovenskih podjetjih. — Prešernovemu spomeniku v korist so se zbrali v nedeljo, 12. t. m., zavedni Šentjakobčani v skromnih, a ljubkih prostorih Ravnikarjevega »Prešernovega hrama« v Ržnihih ulicah k domači veselici. Ob godbi, petju in govorih se je občinstvo izbornu zabavalo do ranega jutra, za Prešernov spomenik je pa preostalo 31 K 20 h čistega dobička, kateri se je oddal na pristojnem mestu Slovenski gostilničarji, posnemajte zavedne Šentjakobčane!

— **Prešernov spomenik.** Ker se niso mogli vdeležiti velike Prešernove ljudske veselice v »Zvezdi«, so priposlali gospe Franji dr. Tavčarjevi doslej svoje prispevke nastopni: Viktor Colloretto iz Ljubljane 4 K, Terezija Debevčeva iz Ljubljane 10 K, L. Fürsager iz Radovljice 5 K, dr. Viktor Gregorič iz Sežane 5 K, Matilda Hrovatinova iz Ljubljane 5 K, Makso Hrovatin iz Sežane 10 K, dr. J. Kuhar iz Trebnjega 10 K, Josip Lenčič iz Ljubljane 20 K, Fran Omerša, veletržec iz Kranja 30 K, dr. Papež iz Postojne 20 kron, prof. Peterlin iz Kranja 5 K, Fran Povše, državni poslanec iz Ljubljane 10 K, dr. J. Repič iz St. Vida pri Zatičini 9 K, J. Ruprecht iz Trebnjega 10 K. Požrtvovalnim čestitjem velikega Prešerna izrekamo tem potom svojo zahvalo in prosimo zajedno še vse one rodoljube, kateri so ali že obljubili, ali pa sploh nameravajo prispevati v ta namen, naj bi priposlali svoje prispevke čim preje gospe dr. Tavčarjevi.

— **Veliki damski odbor za Prešernovo slavnost** imel je v ponedeljek, dne 13. t. m., svojo posledno sejo, katere se je vdeležil tudi predsednik odbora za Prešernov spomenik, g. župan Ivan Hribar. Po nagovoru gospe predsednice Franje dr. Tavčarjeve, ki je poročala o vspehu

slavnosti ter se zahvalila navzočim gospe in gospodinom za požrtvovalni trud, s katerim se je edino omogočil izvanredni vspeh slavnosti, noproisil se za besedo gosp. župan Ivan Hribar. V vznemelenem govoru zahvaljeval se je narodnim damam, v prvi vrsti prezasljeni in toli požrtvovalni gospej predsednici Franji dr. Tavčarjevi, za njihovo res brezprimerno rodoljubje in sicer jim je izrekel to zahvalo iz dvojnega stališča, kot predsednik odbora za Prešernov spomenik in kot župan ljubljanski. Kot predsednik odbora je naglašal, da je vsled nepričakovano ugodnega vspeha slavnosti v Zvezdi dosegla svota prispevkov tako višina, da je odbor za Prešernov spomenik mogel po posvetovanji, ki se je isti dan vršilo, brez skrbri oddati Zajčev umotvorilivarni v nadaljno izdelovanje. Kot župan pa je dal izraz oni zahvali, ki jo je že občinski svet deželnega stolnega mesta Ljubljane sklenil v zadnji svoji seji ter po vdarjal veliko zaslugo rodoljubnega našega ženstva za ohranitev slovenskega značaja mesta Ljubljane. Živahno, prisrčno odobravanje sledilo je iskrenim besedam županovim. — V nadaljnim posvetovanji reševali so se po poročilu g. knjigovodje Trdine posamezni računi tor se bode, končni izkaz o stroških in čistem dohodku objavil v najkrajšem času.

— **Včerajšnji abiturijentski koncert** obeh c. kr. učiteljskih nas je lepo presenetil. Povdarjati pa moramo takoj, da je bilo občinstva bore malo; zbrano je bilo skoraj samo dijaštvo. Nudila pa se nam je prilika spoznati vnovič, kaj vse zamorejo mladi ljudje, če le imajo dosti volje in veselja. Pred vsem nam je ugajalo petje učiteljskih pod vodstvom gosp. prof. Dekleve. Peli so v občo zadovoljnost. Posebno velja to o krasni Foersterjevi skladbi »Ave Maria« Po tej točki so podarili abiturijenti dirigentu liro s trobojnic. Tudi Adamičeva mešana zbor sta sijajno uspela. Griegovo »Novo zemljo« in Vilharjevo »Slovo« je pel mešan oziroma moški zbor s bariton solom, dovršeno lepo. Simpatičen bariton g. Mahkote nam je sicer ugajal, a pripomniti moramo, da mu še manjka nekoliko šole. Vojška godba je rešila svojo ulogo ugodno, vendar ne razumemo zakaj je igrala mesto »Slovenskih plesov« »Hoffmanns Erzählungen«!? Po dovršenem vspredu se je pričel ples, ki je trajal do ranega jutra. Tudi so posamezni moški zbori kaj dobro prepevali slovenske pesmi do jutra.

— **O vojaški godbi** piše nam posetnik sinočnega abiturijentskega koncerta: Veliko nevoljo je vzbudilo v občinstvu, da je vojaška godba kar samolastno premenila spored koncertu ter mesto Dvořakovih »Slovenskih plesov« zaigrala barkarolo iz »Hoffmannovih pripovedk«. Čul se je glas, da vojaška godba noče igrati »Slovenskih plesov«. Se večjo nevoljo pa je vzbujal gosp. kapelnik s svojim nastopom. Pri tretji ali morda že pri drugi točki je položil taktirko iz svojih rok ter je vodstvo godbe izročil polkovnemu tamburju. Sicer je le ta ravno tako dobro ali celo bolje, gotovo pa temperamentneje dirigoval kakor kapelnik sam; vendar je vsakdo smatral ta kapelnikov nastop, kakor bagatelizovanje koncertovega programa ter poslušajočega občinstva. Ta svoj namen je g. kapelnik tudi prav jasno izražal z ostalim svojim nastopom. Prepričani smo, da je g. kapelnik pri turnarski slavnosti dirigoval osebno o prav vse točke, tudi tiste, kjer je vojaška godba spremljala velikonemške pesmi turnarske. Saj je tudi žel posebno zahvalo za to. — No, ljubljancani, prav lahko je odpomoči takemu postopanju: podpirajte društveno godbo!

— **Razstava ženskih ročnih del** je že zaključena, a povrniti se moramo k njej zaradi tega, ker je bilo mnogo predmetov tako pozno doposlanih, da jih marsikdo ni videl. To obžalujemo, kajti ti predmeti so zaslužili pozornost občinstva. Izmed njih je zlasti omeniti: 1. Krasno za slonilo, predstavljajoče žabjega kralja. To aplikacijsko delo je po risbi akademičnega slikarja Vavpotiča jako lepo izvršila gđ. Vavpotičeva; 2. prelepo zaslonilo gđ. Olge Hrenove (tamburje-delo); 3. interesantno mantilo iz dobe cesarice Marije Terezije, last gđ. Hrenove; 4. jako lepe slike in resbe v lesu gđ. Mare pl. Greslove; več zelo dobro izvršenih rezb g. Sirkovih in 5. mnogobrojno zbirko del iz Škofje Loke. Res škoda, da so bila ta dela tako kratek čas razstavljena.

— **Ljubljansko kolesarsko društvo „Ilirija“** opozarja gospe, da se isti, ki hočejo dirkati v nedeljo, dne 19. t. m., prijavijo do petka večer, t. j. 17. t. m. pri gosp. Josipu Mačk u, gostilničarju v Ljubljani.

— **Poroča.** Danes se je poročila v Gradcu gđ. Pavla Tom-

šičeva, hčerka višjesodnega svetnika g. Frana Tomšiča, z zdravnikom gospodom dr. Ernestom Mayerjem m. Castitamio!

— **Med. dr. Demeter vitez Bleiweis-Trsteniški** odpotuje in ne ordinira od 20. julija do 1. avgusta.

— **Konec šolskega leta.** Danes se je na vseh ljubljanskih šolah na običajni način zaključilo šolsko leto.

— **25letnica šišenske čitalnice** 2. avgusta pri Koslerju počastili bodo in corpore z zastavami pevska društva: »Slavica« in »Ljubljana«, ter »Tesarstvo in zidarstvo društvo«.

— **Na Razpotje!** Kakor se je že poročalo, priredite idrijska in žirovska narodna čitalnica v nedeljo, dne 19. julija skupno veliko narodno veselico na Razpotju. Za veselico, katere postane gotovo lepa manifestacija narodno-napredne idrijske okolice, je povsod veliko zanimanje. Priprave za veselico so na obeh straneh v polnem tiru. Pevsko društvo na Dobračevi in delavsko bralno društvo v Idriji prednašala bodeta skupaj več pevskih točk, nastopi pa tudi vsako društvo posamezno. Telovadci idrijskega »Sokola« bodo izvajali različne vaje. Na novo iz samih izvežbanih godev ustanovljeni godbeni klub v Idriji nas gotovo preseneti z izbornim sviranjem. Žirovska in idrijska narodna dekleta napravijo šopke, ki se bodo prodajali pri slavnosti. Ne sme se pozabiti tudi plesa, pri katerem bo našla mladina gotovo največ zabave. Razvedrila in zabave dovolj! Če bo vreme ugodno, bo to veselica, kakršne še ni bilo v idrijski okolici. Razpotje je za napravo skupne veselice kaj primerno izbran kraj. Leži v sedlu na poti med Idrijo in Žiri, iz obeh strani se dospe tja v eni in pol uri. Znamenit je radi tega, ker je tu tudi razvodje, na eno stran teče voda v Črno morje, na drugo stran pa v Jadransko. Natančnejši spored veselice se še priobči.

— **Iz Postojne** se nam piše: V Planini se je slavil v nedeljo narodni praznik v pravem pomenu besede. Postojnski »Sokol« je nastopil ta dan prvič s svojo ponosno zastavo. Točno ob 4. uri prikorakal je »Sokol« v Planino; pri slavlouku ga je pozdravil odbornik čitalnice, v imenu narodnega ženstva pa je govorila gospica Gartnerjeva. Gospice so pritrdirle trak na zastavo, dekleta pa so delila šopke med izletnike. Z godbo na čelu med burnimi »Živio«-klici, odkorakal je Sokol iz gornje v spodnjo Planino, ki je bila vsa z zastavami okrašena. Po odmoru ob 1/6. uri pričela se je telovadba. Izurjeni telovadci proizvajali so razne vaje na drogu in bradli elegantno in eksaktno. Med telovadbo je neumorno igrala godba. Po 8. uri vršila se je gledališka predstava na vrtu g. Lavriča. Predstavljala je družba slov. igralcev primerno igrano »Dobro došli — kedaj pojdetе domov.« Gospod Danilo je izvrstno pogodil dolenskega kmeta, vse njegovo kretanje nam je pričalo, da imamo pred seboj umetnika, ki razume posnemati življenje. Gospa Danilova je bila kot »Špelca« živa podoba brhke kmetice. Igrala je ta umetnica to svojo ulogo tako živo in istinito, kakor igra sicer svoje kraljice. Gospica Kočvarjeva je bila v maski zelo ljubka, žal da ni bila konsekvantna in dovolj jizrozovita. Gospod Nučič je bil v maski premlad in preneleganten, a vendar kaže veliko nadarjenost in gotovo postane sčasoma odličan član slov. gledališča. Med točkami je udarjal tamburaški zbor postojnski. Za vso to zabavo pa se imamo zahvaliti g. Ogrizku, ki se je z odborom na vso moč trudil, da vspe ta slavnost kolikor mogoče veličastno. Pozabiti ne smemo tudi narodnih gospi in deklet, na čelu jim gospica Mara Gartnerjeva, ki so se neumorno trudile v različnih ulogah. Končno se zahvaljujem sl. odboru »Čitalnice« in občinstvu v Planini za ljubeznjivi sprejem in jim kličem krepki »Nazdar«.

— **Šolska izveštja.** Tretja mestna petrazredna deška ljudska šola v Ljubljani je imela koncem zaključenega šolskega leta 222 učencev, od teh jih je bilo iz Ljubljane 199, od zunaj pa 23. Prav pridno je obiskovalo šolo 218 učencev, pridno pa trije. Za višji razred je bilo sposobnih 196, nesposobnih pa 26 učencev. Za vstop v srednje šole se je prijavilo 43 učencev. Šolsko poročilo, kakor tudi ono I. mestne deške šole in osemrazredne mestne dekliške šole, prinaša spis »Staršem šolske mladine«, iz nemščine prevedel nadučitelj J. Dimnik. Na zavodu so delovali štirje stalni učitelji ter ena pomožna učiteljica. Nadučitelj Josip Maier je bil celo leto na dopustu. — Mestna slovenska osemrazredna dekliška ljudska šola pri Sv. Jakobu v Ljubljani je imela koncem pretečenega šolskega leta 767 učenk, in sicer iz Ljubljane 733, od drugod pa 34. Prav pridno je obiskovalo šolo 725, pridno 27, manj pridno 11 in

zanikarno 4 učenke. Za vstop v učiteljske, oziroma v višjo deklislo šolo se je prijavilo 55 učenek. Na zavodu, ki je imel 8 vzporednic, je delovalo osem stalnih učiteljev, dva stalna učitelja, dva kateheta in šest pomožnih učiteljev. — Štirirazredna deška ljudska šola v Rudolfovi je imela koncem šolskega leta 220 učencev. Za višji razred je bilo splošnih 162 učencev, nesposobnih pa 58. Poučevalo je šest frančiškanskih patrov. — II. mestna štirirazredna deška ljudska šola v Ljubljani izkazuje koncem šolskega leta 543 učencev, in sicer iz Ljubljane 532 od zunaj pa 11 učencev. Prav pridno je šolo obiskovalo 512, pridno 12 manj pridno 8 in zanikarno 7 učenec. Za višji razred je sposobnih 493, nesposobnih pa 45 učencev. Za vstop v srednje šole se je oglasilo 84 učenec. Na zavodu je poučevalo razum nadučitelja 11 stalnih učiteljev in ena pomožna učiteljica. S to šolo, kakor tudi s I. in III. je bila v zvezi obrtna pripravljiva šola. — Dodatno naši včerajšnji novice o letnem poročilu I. mestne petrazredne deške ljudske šole v Ljubljani, moramo še omeniti, da prinaša isto jako toplo pisan nekrolog pokojnemu okrajnemu šolskemu nadzorniku A. Žumru — ki je bil svoj čas ravnatelj te šole — in Žumrovo sliko. Poleg tega obsega letno poročilo razpravo »Staršem šolske mladine«. To navodilo, kako naj starši vzgajajo otroke, je jako umestno in res hvalevredno je, da se je prijavilo. Izvestje je sestavil šolski vodja nadučitelj gosp. Jakob Dimnik prav pregledno. — Mestna nižja realka v Idriji je izdala jako obširen letopis, ki obsega poleg šolskih poročil tudi tri razprave in sicer: »Kje naj postavimo mejo psihiškemu življenju v organizmi prirodi«, spisal prof. dr. S. Benk; »Pripravniki tečaj v Idriji«, spisal prof. M. Pirnat in »Kratek popis novega realnega posloppja«, spisal ravnatelj K. Pirn. Na zavodu je bilo koncem šolskega leta 88 dijakov (87 Slovencev in 1 Nemec); prvi red z odliko jih je dobilo 5 I. red 56, II. red 17, III. red 5, ponavljalni izpit se je dovolil 5 dijakom. Poučevali so na zavodu ravnatelj, dva profesorja, 3 namestni učitelji in učitelj petja.

— **Tatvine.** Včeraj popoldne med 3. in 5. uro utihotapil se je tat v stanovanje krznarja Hugona Wanecka na Sv. Petra cesti št. 21 in mu ukradel zlato žensko uro, ki je imela na krovu 5 diamantov, potem verižico in kovinsko škaflijevo, v vrednosti 81 K. — Jermenarski vajenec Viktor Jarc ukradel je 12. t. m. svojemu mojstru Mihaelu Jagru na Poljanski cesti št. 24 daljnogled in pobegnili iz službe. Policija je včeraj Jarca izsledila in aretovala.

— **Žepno uro in verižico** je zgubil v nedeljo zvečer vajenec A. J. od Plankarjeve gostilne na Doljenjski cesti do zidanega mostu. Kdor jo je našel se prosi, jo oddati v Florijanskih ulicah št. 13, III. nadstropje na desni.

— **Slepar.** Po mestu se klani neki krojač z dežele, ki hodi po hišah in se zglašuje pri strankah. Čopazi, da ni gospodarja doma, pravi, da ga je ta poslal, da pomeiri otrokom obleko, nakar zahteva nekaj predvema, s katerim potem izgine.

— **Nesreča.** Posestnik Jakob Dejak iz Rakitnice v ribniškem okraju je v pondeljek kosil in padel tako nesrečno na koso, da si je prerezal vrat. Hčerka, ki ga je šla poklicat k obedu, je našla že mrtvega.

— **Žepna tatvina.** Delavki Alojziji Tomažičevi iz Tuhinja št. 7, je bila v frančiškanski cerkvi ukradena denarnica, v kateri je imela 10 kron.

— **V Ameriko** se je odpeljalo danes ponoči z južnega kolodvora 65 oseb.

— **Najdeno.** Šolska učenka Jožefa Eisenhardt, stanujoča na Poljanski cesti št. 8, je našla na Franca Jožefa cesti srebrno zapetnico.

— **Najnovejše novice.** — Znorel je v Slovenski Bistrici Jožef Justinek ter grozil mnogim, da jim bo hiše zažgal. Z velikim naporom so ga vjeli in izročili opazovalnici v Gradec. — Oškodovanim vsled povodnji je daroval krakovski mestni občinski svet 50.000 kron. — Umrli je ogrski državni poslanec, pristaja liberalne stranke Karl Luger v 70. letu starosti. — Obesili so v Londonu včeraj morilca Doukala, ki je umoril gospodično Holand. — Zaklali so pretepači v Velikovicu nekega pekoveškega mojstra. Eden mu je zadal zbodijav v trebuh tako globoko, da mu je želodec prerezal. — Utonil je v Špitaliču desetletni deček Rudolf Weiner. — Mlad korenjak. V nedeljo je padel v S. Giacomo pri Trstu v mlako neki 7-letni deček. To je videl 15letni Ivan Sgur ter skočil nenadoma po ne-

srečnika v precej globoko jamo ter ga izvlekel iz nje še živega. — Kuga razsaja po Washingtonu in okolici, ter je vsled tega jako oviran poštni promet. — Gorela je v Iglavi tovarna za suhno. Škoda je velika. — Cesar na lovu. Cesar je bil včeraj v Brombergu pri Islu na lovu. Spremljalo ga je več generalov in drugih dostojanstvenikov. — Ustrelil se je v Toplicah veleindustriec Leopold Heller.

— **Iz življenja prejšnjih papežev.** Papež Pavel IV. je dal napraviti v Rimu najlepše vodomete. Zato ga je imenovalo ljudstvo namesto pontifex maximus — fontifex maximus. Neki goljuf je prišel k papežu Innocencu X. in mu je hotel povedati, kako se dela zlato. Papež bi rad vedel to skrivnost, ker njegove finance niso bile v prav dobrem stanju. Ko je vprašal goljufa, koliko mu bo plačal, šel je papež v stransko sobo, prinesel velike mošujo in mu jo pomolil. Svetost saj ni nič notri, rekel je nato izdelovalec zlata. »Ljubi moj sin,« je odgovoril papež smehljaje, »če znaš res delati zlato, potem na tem svetu ne potrebuješ drugega, kakor mošujo, v katero boš stavil zlato.« Papežu Klementu XIV. poslal je neki menih svoj govor proti krivovercem in ga prosil, naj bi govor pridejal priporočilo, ker ga misli dati natisniti. Papež mu je nato odgovoril, da je pripravljen, naložiti kakemu grešniku branje tega govora kot pokoro.

— **Najnovejša o sekta, »kristijanska znanost.«** Ta sekta o kateri se v Evropi nič več ne sliši, se je začela v Ameriki čudovito hitro razširati. V Bostonu se vrši te dni velik shod privrženecv te sekte, kateri so, kar je posebno čudno, največ razumni in premožni ljudje. Vse kaže o čudovitem napredku tega novega bogoslužja. Poročila pravijo, da se povsod zidajo nove cerkve »kristijanske znanosti.« Število pristavev se vedno bolj množi. Na omenjenem shodu se je prečitlo poročilo, ki pravi, da so slučajni smrti v novi sekta vedno bolj redki. Na shodu so nastopili tudi »čudodelni zdravitelji« in pripovedovali o svojih čudežih. Eden izmed teh je povdarjal, da je ozdravil osebo, ki je že petnajst let trpela na raku, ne da bi bil navzoč, drugi je zopet trdil, da je pregnal hudo vnetje, ko so padle kosti že iz kolencev itd. No z verniki, ki take budalosti verjamejo, se da že kaj napraviti.

— **O modi na Angleškem.** Sedanjim princ waleski nadomestek kot modni kralj svojega očeta, ki je nekdanji igral veliko ulogo na tem polju. Vsako leto izda do 30.000 kron za svoja krojača in nobene obleke ne nosi dalje kakor dva ali tri večere. Med angleškimi državniki je najokusnejše oblečen Mr. Chamberlain. Njegova suknja, monokelna arhideja v gumbnici je svetovno znana. Chamberlain ima na svojem posestvu Highbury blizu Birminghama vrtove, polne orhidej, ki mu nesejo na stotisoče. Chamberlainu se ne zdi nič škoda, za kako krasno arhideo dati 10 do 40.000 kron. Kadar biva v Londonu, dobi vsak dan s pošto dve sveži orhideji iz Highburyja. V 40 letih se je samo dvakrat primerilo, da je imel drugo cvetlico v gumbnici in sicer v zbornici poslancev, ko je polemiziral z Gladstonom in na dan poroke. V teh dveh slučajih je imel šopek vijolic v gumbnici.

— **Spomin je zapustil** nenadoma v Brightonu neko ženo in njenega sina 45 letna žena je hodila po ulicah, ne da bi vedela, kje se nahaja. Na policijski stražnici, kamor so jo privedli, ni mogla povedati, kdo da je in od kod prihaja. Kmalu potem, ko so ženo privedli, je prosil neki 17 letni deček policijo, naj bi mu pomagala najti njegovo mater. Popisal je ujeno vnanost in policija je spoznala, da je ravnokar privedena žena njegova mati. Pa tudi sina je zapustil spomin. Izpraševati so ju začeli oba skupno, ali niti svojega imena se ne spominjata več. Začasno so odvedli mater v bolnico, sina pa v prisilno delavnico ter objavili natančen popis njune zunanjosti.

— **Čudno tekmovanje** se je vršilo pred kratkem v Brooklynu. Mihael Schupauf in Friderih Ochsmann sta se skušala, kateri bo več mesa pojedel. Da bi jima bolje teknilo, pojedla sta najprej vsak 100 ostrig in šele potem se je pričelo pravo »kosilo«. Kakor bri trenil, sta izginila v njunem prostornem želoecu dva funta mesa. Pri tretjem funtu sta začela že počasneje žvečiti in sta na skrivnem opazovala drug drugega. Pri četrtem funtu jima je začel obraz rudeti in zobje so delovali le še avtomatično; pri petem funtu je pa Ochsmann naenkrat nehal in padel na tla, dočim je njegov srečni konkurent pojedel 5 1/2 funta mesa v 1 uri 40 min. Sodniki pa so menili, da je bil bolj zelo slab, ker sta tako malo pojedla.

— **Kaj je poljub?** To vprašanje je rešil curiški profesor Eibhorst, seveda ne s stališča zaljubljenecv ali humo-

ristov, temveč s higijeničnega stališča kot zdravnik. Zato je proglasil poljub za »medicinsko brezobzirnost« ravno tako, kakor je brezobzirnost pljuvanje v navzočnosti drugih ljudi, razdelitev obleke umrlih med reveže ali opuščeno desinficiranje po nalezljivi bolezni. Učenjak je sicer pripravljen, da bodo zaljubljeni vzklili: »Poljubovanje ljubljene osebe bi naj bila brezobzirnost?« Pisatelj podrobno razkazuje, kako nevarno je poljubovanje posebno ljudi, ki imajo infekcijske kali v ustih ali v grlu. Ako že mora biti poljub, naj se pritisne rajši na čelo.

— **Nov vpogled v človeško življenje.** Kakor znano, je v človeškem telesu pri razsvitljavi z Röntgenovimi žarki vse prozorno. Kostni, utripanje srca in delovanje ostalih notranjih organov se lahko kar najnatančneje opazuje s pomočjo teh žarkov. Dr. Stegmann, zdravnik v Freiburgu, pa je iznenadil svet z novo iznajdbo. Brizgal je v žile in posamezne telesne dele neko substanco, ki pa je ostala pri sledeči razsvetljavi z Röntgenovimi žarki neprozorna. Zato je pa bila slika ocvetja tembolj jasna in naravna in se je lažje in natančneje preiskovala, kakor pa je bilo to dosedaj mogoče. Dr. Stegmann je pred nekaj dnevi predaval o tej svoji iznajdbi in jo je opiral s svetlobnimi in fotografskimi slikami. Slike pljuč jetičnih ljudi, žolča, ledic itd. so obudile veliko pozornost tudi pri laikih, ki si bodo sedaj lahko vtisnili v spomin razloček med bolnimi in zdravimi organi.

— **Obvestilo o voznem redu.** Na progi Trst—Kotor je vpegljala plovna družba avstrijski Lloyd z dne 9. julija t. l. za dobo dveh mesecev namesto parnika »Graf Wurbrand« parnik »Thetis«, vsled česar se bo vožni red te proge v toliko spremenil, da bo ta parnik vsak četrtek odplul iz Trsta ob 8. uri zjutraj in dohajal v Pulj ob 1.45h popoldne ter odhajal od tu ob 2.45h. Zato se je od 9. julija naprej opustil na progi Divača—Pulj brzovlak št. 3, ki odhaja iz Divače vsak četrtek ob 9.06h popoldne in na progi Trst—Sv. Andrej—Hrpelje—Kozina osonni vlak št. 118, ki odhaja ob četrkih iz Trsta v Sv. Andrej ob 8.20h zjutraj. Zvezo s parnikom bo imel redni osonni vlak št. 13, ki odhaja iz Divače ob 9.25h popoldne. Z ozirom na velik interval med prihodom osebnega vlaka št. 13 v Pulj (ob 1.20h dop.) in odhodom brzoparnika (ob 2.45h popol.) ne bo vozil ta osonni vlak med postajo Pulj in Rivo.

— **Ironija v sodni dvorani.** Ženialni angleški sodnik lord Bownens ima samo to napako, da rad ironično govori pri obravnavah; njegova ironija pa ga je spravila pred kratkem v nemalo zadrego. Kmalu potem, ko je bil imenovan pod sodnikom, vodil je v nekem mestu porotno obravnavo proti nekemu predrzemu lopovu, ki je imel že več vlovov na vesti. Da bi obravnava ne bila predolgočasna, začel se je, kakor navadno šaliti, in je dejal porotnikom: »Povdarjati se mora, da je obtoženec vedno ozir jemal na prebivalce onih hiš, v katere je ulomil. Da bi gostilničarice, katere hiše je zadnjič počastil z nočnim obiskom, ne motil sezul je čevlje in hodil bos okoli hiše in po hiši, čeprav je bilo vreme skrajno neugodno. Tudi ni hotel planiti z nepremišljeno ropazelnostjo v jedilno shrambo, ampak je poprej skrbno odstranil lopato za premož in druge ovire, ki bi gotovo provročilo veliko hrupa, če bi se zaletel vanje. In to je samo radi tega storil, da ne bi motil utrujenih poslov v njih zaslužnem spanju.« Ko je sodnik svoj govor končal, šli so porotniki, ki so vso stvar za resno vzeli, k posvetovanju in naznanili sodniku, da je obtoženi lopov — enoglasno oproščen.

— **Velika naštevanka.** V neki družbi so se pri kozarcu vina začeli pogovarjati, koliko je sedemnajstkrat sedemnajst. Neki gospod z očali se je takoj spravil nad zgodovino računstva in je začel s tem, kako je Adam štel drevesa v raju ter končal s tem, kako se bodo šteli glasovi pri državnozbornski volitvi ter kozli in ovce pri poslednji sodbi. Celo omizje se je čudilo njegovi učenosti. Neki drugi gospod je rekel: »Če preračunimo, koliko je sedemnajstkrat sedemnajst, dobili bomo rezultat, ki je tako oddaljen od števila svetlih zvezd, kakor je oddaljena dekleka, ki toži v temni noči pri studenu, daleč na jugu, od ledenih gora na severu.« Tudi temu velenčenemu izvajanju se je vse vprek divilo. Zopet drugi je trdil, da spada ta problem v vrsto zamenjalnih problemov, ker se obe števili 17 lahko zamenjata. Da je tudi ta modrijan žel živahno priznavanje za svojo modrost, ni treba posebej povdarjati. Nekdo pa, ki se je menda štel za najbolj učenega, je dejal: »Mi smo ja svobodni ljudje, katerim ni treba niti računati niti kupčevati. Sedemnajstkrat sedemnajst je problem od včera. Jaz ne zavzemam sploh nikakega stališča nasproti temu problemu, ki sploh ni problem. Vsako število je le predsodek. Sele tam, kjer se neha število, se

prične tragedija.« Burno ploskanje je sledilo izvajanju tega govornika, ki je kot pristni svobodnjak postal junak tega dneva. Ne bomo se tedaj čudili, če je neki gospod, ki je do sedaj mirno poslušal, a potem vstal in rekel: »Sedemnajstkrat sedemnajst je dvesto devetinosemdeset«, žel po teh imenitnih razpravah le par pomilovalnih pogledov, kar ga je zelo razburilo, ker takrat še ni vedel, da so oni gospodje hoteli s svojim modrovanjem prikriti, da ne znajo velike naštevanka.

— **Prodan nos.** Trije trgovski potniki so sedeli nedavno v neki szejedinski restavraciji in si pripovedovali svoje doživljaje. Ko so se dovolj nategali drug drugemu o junaških činih, začeli so se pogovarjati o blagu, ki so ga zastopali. Eden izmed njih je v največje začudenje obeh drugih trdil, da firma, katero on zastopa, kupuje in prodaja človeške nosove ter je bil takoj pripravljen kupiti nos od enega izmed svojih tovarišev. Zatrtil mu je, da bo dobil plačilo takoj, prodan nos pa da bo lahko obdržal do smrti. »Koliko mi date za moj nos?« vpraša oni. »Moram prej pogledati v cenik,« odgovori kupčevalec s človeškimi nosovi. — Nato je začel meriti nos svojega tovariša in po dolgem premišljevanju izjavil, da je izvanredno veliki nos vreden 200 kron. Kupčija je bila sklenjena in sklenili so, da plača oni, ki bi odstopil od pogodbe, deset steklenic šampanjca. Potnik za nosove se je obrnil nato k nakarkarju in mu nekaj pošepnil na uho. Ta je odhitel v kuhinjo in se kmalu vrnil z žarečim železom, katero je vzel potnik in se začel slovesno pomikati proti onemu, ki je nos prodal. »Kaj pa hočete?« vprašal ga je ta. »Jaz navadno na vsak kupljeni nos vtisnem pečat moje firme, da ga potem lažje spoznam,« odgovoril je potnik. Tega seveda prodajalec ni hotel dovoliti in je moral plačati deset steklenic šampanjca, ker je odstopil od pogodbe.

Razmerena Hrvatske m.

Iz Varaždina se nam poroča: Dne 12. t. m. je bila obravnava zaradi izgrediv v Gornji Biečani. Pet obtožencev je bilo oproščenih, 26 pa obsojenih zaradi javnega nasilstva, in sicer Gjuro Sokač Majdak na 3 leta, Janko Matas na 10 mesecev, Štef Ožegović na 1 leto, Janko Prusak in Ivan Višak na 6 mesecev, Mijo Puškar na 1 leto, Ivan Mlinarić na 6 mesecev, Mato Švigel na 2 leti, Imbro Čurdić na 1 leto 6 mesecev, Vinko Šiković na 3, Andro Berenda na 4, Valent Šiković na 4, Janko Horvat na 5, Josip Horvat na 3, Vid Fištrović na 10, Josip Fištrović na 4, Vinko Fištrović na 3, Luka Sokač na 9, Laško Sokač na 3, Štef Belani na 4, Gjuro Katalenić na 6, Stjepan Gjurić na 7 mesecev, Josip Belani na 1 leto, Janko Gjurić na 9 mesecev, Gjuro Belani na 1 leto in Imbro Katanović na 6 mesecev. Povrh se bo moral skoro vsak postiti vsakih štiri najst dni.

Papeževa bolezen.

Papež ima raka.
V zdravniških krogih prevladuje mnenje, da ima papež raka na ledvicah.

Papež v agoniji.
Celo noč je papež fantaziral, tudi popoldne je neprestano ječal in mrmral nerazumljive besede. Vsiliti so mu nekoliko tokajca, ki mu ga je poslal cesar Franc Jožef.

Življenje ugaša.
Zdravnik dr. Mazzoni je izjavil, da še papež lahko živi dva do tri dni, ako bo srce še tako delovalo, kakor sedaj. Zadnji buletin se glasi: Puls slab 88, dihanje 32, temperatura 36,8. Moči pojemajo počasi, a neprestano.

Ni več upanja.
Sedaj so tudi zdravniki izjavili, da ni nikakega upanja več. Tudi Rampolla je javil vsem kardinalom: »Papežovo stanje izključuje vsako upanje.« Zdravnikov več ne pozna ter govori zmeden.

Volitev novega papeža.
Portugalski poslanik prevzame pri konklavu posredovanje med veleislami in provizorno papežovo vlado. Italijanski ministrski predsednik Zanardelli je izjavil, da prevzema poročstvo za popolno svobodo in varnost konklava. Rampolla je pri volji, vse odredbe poročati oficijalno Kviralu.

Žalostna smrt.
Štirinajst dni se že bori Leon XIII. s smrtjo. Kar se čuje o tem boju — in čuje se mnogo — nam predložuje tragiko papeškega konca. Leon XIII. se kar ne more ločiti od življenja — strah ga je pred smrtjo. Dokler je mogel, se je bavil samo s svojim zdravjem. Zahteval je časopise, da vidi, kaj pišejo in če mu zdravniki in cerkveni dostojanstveniki niso kaj prikriili — in cerkveni gospodje so

za papeža dali napraviti posebno izdajo z neresničnimi poročili. Nalagali so papeža iz dobrega namena, ker vedo, da se papež boji smrti. Ta strah mora biti velik, saj so papežu prikriili, da je umrl višji uradnik. duhovnik njegovega dvora in celo zvonovi cerkve Sv. Petra niso smeli zvoniti temu uradniku duhovniku, da bi papež ne vprašal, kdo da je umrl, da bi se ne razburil. Še tragičnejša pa je zapuščenost umirajočega papeža. Samo duhovniki, samo premeteni prelatti in kardinali stoje ob papeževi smrtni postelji in se prepirajo, kdo da postane Leonov naslednik, kdo bi užival moč in sijaj rimskega papeža, kdo bo užival bogate dohodke. Katoliški svet je ravnodušen; Leona je oboževal kakor njegove prednike in kakor bo oboževal njegove naslednike, naj bodo že dobri ali slabi ali pravega iz ljubezni izvirajočega sočutja ni. In tudi svojcev nima pri sebi. Kmetički fajmošter ima v zadnji uri pri sebi vsaj bitje, ki mu je bila žena in dekla — papež pa nima nikogar, na katerega bi se naslonil, nikogar, ki bi mu z ljubeznijo olajšal slovo od tega sveta. Samo enkrat je bil pri njem njegov netjak, ki se tako veselil, da bo podedoval 20 milijonov in postal eden najbogatejših plemenitav cele Italije. Pač žalostno umiranje.

Italijanska vlada.

Leon XIII. je bil neizprosen nasprotnik narodnega edinstva Italijanov. Sicer je skrivaj skušal biti s kraljevo rodbino v dobrem razmerju, a to le iz političnih nagibov, sicer pa ni ljubil ne Italije, ne njenih kraljev. A kako vrača to Italija? Plemenito! Kralj je pozabil, da je papež edini vladar, ki ga ni priznal, da je papež prepovedal moliti molitvico, ki jo je zložila kraljica Margarita za umorjenega kralja Umberta — in je iz ozirov na papeža odložil svoj obisk v Parizu, ker se neče veseliti, ko leži njegov največji nasprotnik na smrtni postelji.

Telefonska in brzojavna poročila.

Papež na smrtni postelji.

Rim 15. julija. Papežovo stanje je kakor včeraj. Ponoči so mu vsake štiri ure injicirali kokaina. Ob 5. zjutraj se je raznesla govorica, da papež umira, a izkazalo se je, da je bil le brez zavesti.

Rim 15. julija. Ob 10. uri popoldne. Zdravnika Lapponi in Mazzoni sta papeža danes le povzročila preškala. Mazzoni misli, da utegne papež še današnji dan preživeti.

Danaj 15. jul. Število obrtno-inspekcijskih okrožij se je pomnožilo in se ustanovita dve novi mesti obrtnih inspektorjev in sicer v Ljubljani za Kranjsko in v Pulju za Istro in Dalmacijo.

Dunaj 15. Podpolkovnik v p. A. vitez Preiranu se je danes ustrelil, da se odtegne dvamesecnemu zaporu zaradi krive.

Zagreb 15. julija. Dinamitna atentata, ki sta se tu primarila, nimata političnega značaja, četudi vlada tako trdi. Dinamit je bil že pred nekaj časom ukraden iz skladišča stavbenega podjetništva za gradbo železnice Sisek-Planina. Tudi na Zrinjskem trgu so našli škaflijo, napolnjeno s tem dinamitom.

Budimpešta 15. julija. V današnji seji poslanske zbornice sta Barabaš in Polonyi izjavila, da ne jenjata z obstrukcijo, dokler vlada obvezno ne izjavi, da se vpelje madjarski komando pri ogrskih polkih in ne pove, kake koncesije v narodnem oziru je pripravljena narediti.

Pariz 15. julija. Minister zunanjih del, Delcassé, imel bo v kratkem v Wittelu sestanek z avstro-ogrskim ministrom zunanjih del, grofom Goluchowskim.

London 15. julija. »Daily Express« poroča, da španska vlada neče dopustiti, da bi se bivša kraljica-regentinja Kristina — rojena avstrijska nadvojvodinja — sešla s svojim sinom, sedanjim kraljem. Sporočila ji je, naj ostane v Parizu.

Borzna poročila.

Ljubljanska

"Kreditna banka" v Ljubljani.

Uradni kurzi dunaj. borze 15. julija 1903.

Naložbeni papirji.	Dinar	Paço
4 1/2% majeva renta	100 60	100 80
4 1/2% srebrna renta	100 45	100 85
4 1/2% avstr. krona renta	100 70	100 90
4 1/2% zлата	121 25	121 45
4 1/2% ogrska krona	99 40	99 60
4 1/2% zлата	120 70	120 90
4 1/2% posojilo dežele Kranjske	99 75	—
4 1/2% posojilo mesta Spiljeta	100 —	—
4 1/2% Zadra	100 —	—
4 1/2% bos-herc. žel. pos. 1902	101 10	102 10
4 1/2% češka dež. banka k. o.	99 0	100 10
4 1/2% zast. pis. gal. d. hip. b.	99 60	100 —
4 1/2% pešt. kom. k. o. z	101 —	101 75
4 1/2% 10% pr.	106 40	107 40
4 1/2% zast. pis. Innerst. hr.	101 —	102 —
4 1/2% ogr. centr.	100 75	101 50
4 1/2% deželne hranilnice	100 —	100 80
4 1/2% zast. pis. ogr. hip. b.	100 —	101 —
4 1/2% obl. ogr. lokalne železnice d. dr.	100 —	101 —
4 1/2% češke ind. banke	98 50	99 75
4 1/2% prior. Trst-Poreč lok. žel.	99 50	100 —
4 1/2% dolenskih železnic	308 —	310 —
4 1/2% juž. žel. kup. 1/4 %	100 50	101 30
4 1/2% av. pos. za žel. p. o.	—	—
Srečke	—	—
Srečke od leta 1854	154 60	155 60
" " 1860 1/2	183 —	186 50
" " 1864	246 —	250 —
tizsko	155 75	157 75
zemlj. kred. i. emisije	278 —	283 —
II.	270 —	274 70
ogrške hip. banke	257 —	261 —
srbške & frs. 100 —	86 75	88 75
turške	121 25	122 25
Srečke	18 70	19 70
Basilika	430 —	436 —
Kreditne	83 —	87 —
Inomoške	79 50	81 50
Krakovske	72 —	76 50
Ljubljanske	54 50	55 50
Avstr. rud. križa	26 75	27 7 —
Ogr.	87 —	89 50
Rudolfove	78 —	82 —
Salcburške	450 —	454 —
Dunajske kom.	—	—
Debitne.	—	—
Jažne železnice	83 —	84 —
Državne železnice	668 75	669 75
Avstro-ogrške banke (del.)	1601 —	1611 —
Avstr. kreditne banke	662 75	663 75
Ogrske	733 25	734 25
Živnostenske	261 —	262 —
Premogokop v Mostu (Brux)	653 —	656 —
Alpske montan	371 —	372 —
Praske želez. ind. dr.	1635 —	1645 —
Rima-Murányi	465 —	466 —
Trboveljske prem. družbe	375 —	379 —
Avstr. orožne tovr. družbe	349 —	352 —
Češke sladkorne družbe	150 —	153 —
Valute.	—	—
C. kr. cekin	11 31	11 38
20 franki	19 05	19 07
20 marke	23 48	23 56
Sovereigns	23 92	24 —
Marke	117 37	117 57
Laški bankovci.	95 25	95 45
Banji	253 —	253 75

Žitne cene v Budimpešti.

dne 15. julija 1903.	Termin.	za 50 kg K	7 1/2
švicca za oktober	za 50 kg K	7 1/2	7 1/2
" " maj 1904	" " 50	7 1/2	7 1/2
" " oktober	" " 50	6 15	6 15
švicca za julij	" " 50	6 30	6 30
" " avgust	" " 50	6 28	6 28
" " maj 1904	" " 50	5 —	5 —
" " oktober	" " 50	5 29	5 29

Darila.

Upravništvu našega lista so poslali:
Za družbo sv. Cirila in Metoda: Gosp. Ivan Demšar, učitelj v Črnomlju 2 kroni
Za sodna poravnava nadučitelja Grossa iz Štekljencev z odobrovo "Belokranj. učit. društva". — Živel!
Za Prešernov spomenik. Gg. Hafner, Ivan Zvočev in Raik v Kranju 4 krona. — Živel!

Geneno domače zdravilo. Za uravnavo in ohranitev dobrega prebavljanja se priporoča raba mnogo desetletij dobro znane, pristnega "Mollrova Seidlitz-praska". Ki se dobi za nizko ceno, in kateri vpliva najbolj trajno na vse težkoče prebavljanja. Originalna škatulica 2 K. Po poštnem povzetju razpošilja ta prasek vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj na DUNAJ, Tuchlauben 9. V lekarnah na deželi je izrečno zahtevati MOLL-ov prepat, raznamovan z varnostno znamko in podpisom. 1 (10-10)

"Le Griffon"

najboljši cigaretni papir.

19 Dobiva se povsod. 705

Proti prahajem, luskinam in izpadanju las deluje najboljša priznana

Tanno-chinin tinktura za lase

katera okrepuje lasišče, odstranjuje luske in preprečuje izpadanje las. 1 steklenica z navodom 1 K. Razpošilja se z obratno pošto ne manj kot dve steklenici.

Zaloga vseh preizkušenih zdravil, medic. mil, medicinal. vin, specialitet, najfinjših parfumov, kirurških obvez, svežih mineralnih vod i. t. d.

Dež. lekarna Milana Leusteka v Ljubljani, Resljeva cesta št. 1

Polje novozgrajenega Fran Jožefovega jubila. mostu. (204-26)

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt (z zmanjšujočimi se vplačili).

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

Rezalica

se odpravi s pravilno porabo Rogaškega "Tempel" ali "Stirya-vrelca".

Jako praktično na potovanju. nepogrešljivo po kratki uporabi. Preskušeno po zdravstvenih oblastvih. Spricavalo Dunaj, 3. julija 1887.

Kalodont

neobhodno potrebna zobna Crème.

Odlični higieniki potrjujejo, da je skrbno gojenje zob in ust za naše zdravje neobhodno potrebno. Zlasti se s tem prepreči razne žledolčne bolezni. Kot izpričano sredstvo zato izkazuje se "Kalodont", ki spojuje antiseptični vpliv s potrebnim mehaničnim čiščenjem zob na izvrsten način. III.

Zahvala.

Podpisana odbora kot prireditelja razstave ženskih ročnih del si štejeta v prijetno dolžnost izreči tem potom najprisrčnejšo zahvalo vsem onim, ki so razstavili, kakor tudi slavemu občinstvu za obilni poset.

Zlasti bodi izrečena zahvala g. županu Hribarju za prepustitev dvorane, g. ravnatelju Subicu za vso izdatno pomoč odboru, g. tovarnarju Naglasu za dekoriranje dvorane in prepustitev mebljev, vodstvu dež. muzeja za podporo, vsem šolskim zavodom, ki so razstavo korporativno obiskali, članicam pomnoženega odbora gosp. Subicevi in gospodčinam Jelki Drenikovi, Mariji Drenikovi, Filomeni Senekovičevi, Mariji Wessnerjevi in Mariji Wecherjevi za ves trud in poštvalnost ter slavim uredništvom "Sl. Naroda", "Slovenca" in "Laibacher Zeitung".

Združena odbora šentjakobsko-trnovske in šenklaško-frančiškanske podružnice sv. Cirila in Metoda.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 300 m. Srednji tlačni tlak 756 mm.

Julij	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
14	9. zv.	735 8	16 9	sl. jzhod	oblačno
15	7. zv.	737 4	15 5	brezvetr.	oblačno
	2. pop.	736 6	25 9	sl. jug	skoro jas.

Srednja včerajšnja temperatura 17° 6', normale: 19° 7'. Mokrina v 24 urah: 7 1 mm.

Gospica

ki je popolnoma zmožna nemške in slovenske korespondence, se takoj vsprejme. Gospice z znanjem stenografije imajo prednost.

Ponudbe: Ljubljana, št. 133, poste restante. (1843-1)

Lepo posestvo

obstoječe iz vinogradov, polja, sado- nosnikov in travnikov ter gospodarskega poslopja na Štajerskem v Poličanski okolici

se takoj proda

pod ugodnimi pogoji. — Več v upravništvu "Slov. Naroda". (1844-1)

Radi izpraznjenja skladišč

se proda iz proste roke

v hiši št. 3 v Špitalskih ulicah

nekaj polic

in železnih delov

za solčne strehe

Vpraša naj se v trgovini F. M. Regorschek. (1849-1)

Dragotin Puc
tapetar
zaloga pohištva mizarske
zadruga v Št. Vidu
pri Ljubljani
Ljubljana
Gradišče št. 5.

2 učenca

sprejemem v kleparsko obrt.

Franc Dolžan (1845-1)

kleparski mojster v Domžalah.

GRAND PRIX

Pariška svetovna razstava 1900.



Svetovnoslavna ustna voda.

Dobiva se povsod. (231-49)

Dr. Friderika Lengiel - a

Brezov balzam.

Že sam rastlinski sok, kateri teče iz breze, ako se navrtja njeno deblu, je od pamtneveka znan kot najizvrstnejše lepilo; ako se pa ta sok, po predpisu izumitelja pripravi kemičnim putem kot balzam, zadobi pa čudovit učinek.

Ako se namaže zvečer z njim obraz ali drugi deli polti ločijo se že drugi dan neznatne luskinke od polti, ki postane vsled tega čisto bela in nežna.

Ta balzam zgledi na obrazu nastale gube in kozave pike ter mu daje mladostno barvo; polti podeljuje beloto, nežnost in čvrstost; odstrani kaj naglo pege, žolstavost, ogerce, nosno rdečico, zajedce in druge nesnažnosti na polti. — Cena vrču z navodom vred gl. 1-50. (871-7)

Dr. Friderika Lengiel - a

BENZOE-MILO

Najmilejše in najdobrodejnejše milo, za kožo nalašč pripravljeno, 1 komad 60 kr.

Dobiva se v Ljubljani v Ub. pl. Trnkóczy-ja lekarni in v vseh večjih lekarnah. — Poštna naročila vzprejema W. Henn, Dunaj, X.

Lepa, suha stanovanja

s 3, 4 ali 5 sobami na dobrem zraku, z vsemi pritliklinami in prosto porabo vrta se za avgust poceni oddajo. Stanovanja so na Bleiweosovi cesti v hiši št. 1 (pri Korsiki), poizve se pa tudi lahko v trgovini s cveticami in semeni v Šelenburgovih ulicah št. 5. (1746-4)

Razglas.

Županstvo Tolmin na Goriškem ustanovilo je

mesto občinskega zdravnika

z letno plačo 1600 kron. Z ozirom na pričetek zgradbe bohinjske železnice, oziroma na ustanovitev centrale stavbenega podjetništva v Tolminu razpisano je to mesto. Dotične prošnje naj se vložijo pri podpisnem županstvu do 31. julija t. l.

Županstvo v Tolminu na Goriškem

dne 20. junija 1903.

Župan: Gaberšček.

Med. dr.
Démeter vitez Bleiweis-Trsteniški
odpota
od 20. julija do 1. avgusta.

"SLAVIJA"

vzajemna zavarovalna banka v Pragi.

Rezervni fond: 25,000.000 K. Izplačane odškodnine in kapitalije: 75,000.000 K.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države

z vseskozi slovensko-narodno upravo.

(26-79)

Vsa poslanja daje: Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastnej bančoni hiši v Gospodarskih ulicah št. 12.

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občnkoristne namene.

Soliden trgovski pomočnik

izurjen v špecerijski in železninski stroki se sprejme s 1. septembrom t. l. na deželi.

Naslov pove upravništvo "Slov. Naroda". (1816-2)

3 mesečne sobe

2 s posebnim vhodom, 1 z balkonom na cesti, v I. nadstropju, se oddajo za avgustov termin na Starem trgu.

Naslov pove upravništvo "Slov. Naroda". (1797-2)

Gospodje

kateri so sposobni za obisk zasebnih strank, dobijo takoj stalen in dober zaslužek. Sprejem samo ob delavnikih od 2. do 3. ure popoldne (1822-2)

v hotelu "Lloyd", soba št. 7.

Soliden trgovski pomočnik

špecerist in železninar, dober prodajalec, se takoj sprejme.

Kje? pove upravništvo "Slovenskega Naroda". (1817-2)

Gospodična

z izpitom trgovske šole, želi vstopiti kot knjigovodka ali blagajničarka. Zmožna je slovenskega in nemškega jezika ter stenografije.

Naslov pod "1851" na upravništvu "Slov. Naroda". (1851-1)

2 pomočnika in 2 učenca

sprejmejo se takoj v moji mizarski delavnici s stroji. Ponudbe pismeno.

1831-2 Josip Lampret

Šoštanj, Štajersko.

Restavracija "Lloyd".

Jutri v četrtek, 16. julija 1903

vojaški koncert.

Začetek ob 8. uri. Vstopnina 20 kr.

K mnogobrojnemu obisku vljudo vabi

(1850) Počivaunik.

Istrsko vino

lastnega pridelka

teran in muškatelj

se dobiva pri (1783-3)

Anton Ferlan di Giorgio

v Rovinju (Istra).

Vzorci in cene na zahtevanje,

—

Ženitna ponudba!

Trgovca na Dolenjskem, 24 let star, lepe zunanosti, se želi v kratkem poročiti. Gospodična, katere imajo veselje do trgovine ter nekoliko premoženja, blagovolijo ponudbe s priloženo sliko, katere se vrne, tekom 8 dni poslati na upravništvo "Slovenskega Naroda". (1828-2)

Zakupni razglas

zaradi zagotovljenja predmetov, sena, slame, drv in premoga, potem deloma ovsa za leto 1903/1904.

Zakupna obravnava bode					Za nastopne približne preskrbovalne potrebščine posad- kinih čet, zavodov in deželno brambovskih oddelkov												Približna tekoča letna potrebščina znaša													
dne	v preskrbovalni postaji in v preskrbovalnem (filijal- nem) magazinu	pri okrajnem glavarstvu	pri občinskem uradu	za zakupno postajo	za		na dan						na 4 meseca	na mesec						sena	slame za				mehkih trdih	premoga	ovsa			
					les za kurjavo	sena, slamo, premog in oves	ovsa	sena				slame za		po leti			po zimi				škope	steljo	postelje	mehkih				trdih	premoga	
								4200	3400	4500	5600	850		2100	mehkih	trdih	premoga	mehkih	trdih											premoga
					za čas		g r a m o v						meterskih centov	282 423 kilogr.		met. centov	282 423 kilogr.		met. centov		meterskih centov							kubičnih metrov		meterskih centov
od	do	od	do	p o r e i j						kubičnih metrov		kubičnih metrov		meterskih centov			kubičnih metrov			meterskih centov										
27. julija 1903	Gradec			Gradec ¹⁾ . . . Schattleiten . .	1. septembra 1903 do 30. septembra 1904 1. oktobra 1903 30. septembra 1904										28	867		240	3048	11138	235	6401	2019		1636	234903				
																1/2			3						22					
29. julija 1903		Bruck ob M.		Ljubno . . . Marein . . . Judenburg . . . Bruck ob M. .			8	8			8		1 1/5		21	4		140	98		61		34		966	186				
											2		1/2				4				6		28							
							10	10			10	43	1 1/3		32	6		160	123		76	129	46		1152	152				
							9	9			9	40		10			45		110		68	120		340		136				
14. avg. 1903	Maribor			Maribor ³⁾ in 4) . . . Strass				468			473	119			76			466	5808 ³⁾		3626	357			3057 ⁴⁾					
							6	6			6	8		2	50		10	300	74		46	24		70	1975	92				
10. avg. 1903	Celje			Celje Ptuj			18	18			18	45		15	20		82	62	223		138	135		560	471	276				
							10	10			10	61		16			87		124		77	183		500		153				
7. avg. 1903	Ljubljana			Ljubljana . . . Toplice				210	100		310	236			250			1214	4190		2343	708			8784					
												12		3								12		12						
20. avgusta 1903	Celovec			Celovec in Št. Peter . . . Št. Vid ob G. in Glandorf				388	108		496	283			183			1100	6589		3802	849			7240					
								143			143	16	6 1/2			31			1775		1096	48	219							
19. avg. 1903	Beljak			Beljak (Seebach)				450			450	89	1 3/4	22	45	22	27 3/4	230	5584		3449	267	286	166	1558					
17. avgusta 1903			Trbiž	Trbiž Malborget (Fort Hensel) Predil (Predilno sedlo in depô Oberbreth) Rajbel (Rajbelsko jezero) Bovec (z zaplomo Boveške dol. in Fort Hermann)		9	9			9	35		10			60		112		69	105		405		138					
						1	1			1	10		2 1/2			14		12		8	30		96		15					
										3		1				10					9		63							
										2		1		1/2		6					6	3	41							
										3		1				10 1/2					9		65							
5. avg. 1903	Trst			Trst ¹⁾ Koper			67			67	202		64	53		340	220	900		550	660		2000	1600						
										3		1				2					10		20							
3. avg. 1903	Gorica			Gorica ¹⁾ in 5) . . . Gradiška			151	120		271	172			46			213	3792		2040	516		1350	685						
										3		2		55			60				9		30							
24. julija 1903	Pulj ¹⁾			Pulj ¹⁾														1600		800	2100		3100	5000 škotaki ali 7400 trbovjski						

1) Sprejemajo se le ponudbe za zalaganje sena in slame za Gradec, trdega lesa za Trst in Gorico in vsega razpisane blaga za Pulj. Dobavni roki so določeni sledeče:

V mesecu		G r a d e c				Trst		Gorica		P u l j				Opomba
		seno	slama za steljo	reza-nica	slama za postelje	trd les	seno	slama za steljo	slama za postelje	trd les za kurjavo*)	škotski pre-mog			
		q				m ³		q		m ³		q		
avgustu	1903	1200	500	100	500	—	—	200	200	—	—	—	*) zadnjega podiranja.	
septembru		2000	1000	—	300	—	—	600	200	200	1000	600		
oktobru		1500	650	—	200	500	300	400	200	300	500	600		
novembru		1500	650	100	200	—	300	—	—	200	1000	600		
decembru		1500	650	—	200	500	300	—	—	—	—	600		
januarju	1904	1000	550	—	200	—	300	—	—	—	—	600		
februarju		500	500	—	100	500	150	—	—	—	—	600		
marec		500	500	21	100	500	—	400	—	700	—	400		
aprilu		300	500	—	55	—	—	—	—	—	—	500		
maju		201	369	—	—	—	—	—	200	700	600	500		

Opazka. Razen poprej navedenih oskrbnih potrebščin in potrebščin za četna koncentrovanja, kakor za večjo potrebščino za pridanke v zakupni postaji z morebitno 25% večjo potrebščino mora zakupnik preskrbeti potrebščino za k vojaškim vajam poklicane dopustnike, rezervnike in deželne brambovce po aktualnih pogodbenih cenah, zatem potrebščine krme lastnih konj častnikov in takih, ki so z njimi v isti zvezi.

2) Vrhutega se potrebuje na leto okoli 700 do 1000 q Fohnsdorfskega premoga.

3) Seno se mora v Mariboru kakor tudi na drugih postajah vezati brezpogojno s slamo.

4) Potrebščina premoga v Mariboru zadeva četno bolnišnico, infanterijsko kadetno šolo, infanterijsko in dravsko vojašnico, dalje pisarniško poslopje domobrancev. Dobavitelj je poleg tega zavezan, da za izdelovanje prepečiva pri vojaško oskrbovalnem magazinu v Mariboru dobavi okoli 500 q premoga.

5) Trboveljski rujav premog za div. topničarski polk št. 8 v Gorici; angleški premog v kosih za oskrbovališče v Gorici, zadnje imenovana vrsta premoga naj se odpravlja v vagonih po 100 q na zahtevo od časa do časa v teku 10 dni po prejemu uradnega poziva.

Splošni pogoji.

Oziral se bode samo na pismene ponudbe. Zapečateni ponudbe imajo zgoraj omenjene obravnavne dni najdalje do 10. ure dopoldne, ob kateri uri se prično zagotovitvene obravnave, doiti in sicer ponudbe za Ljubno, Marein, Judenburg in Bruck na Muri pri okrajnem glavarstvu Bruck na Muri; ponudbe za Trbiž, Malborgeth in Koroške zaprtije pri občinskem uradu v Trbižu; ponudbe za Celje in Ptuj pri postelnem skladišču v Celju, ponudbe za ostale postaje pri dotičnih vojaških oskrbovalnih filijalnih magacinih (točka XVII. zvezka pogojev); na poznejše ali v hrzjavni obliki došle ponudbe se ne bode oziralo. Ko bi se v kaki ponudbi cenin postavke v številkah in pismenkah ne ujemal, velja postavka v pismenkah za pravi. Vsaki popravi v ponudbi pridejati ima ponudnik svoj podpis.

Natančnejši pogoji in specijalni pogoji, kakor najemnine depotov itd. se lahko slednji dan od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 4. ure popoldne pri dotičnih c. in kr. preskrbovalnih magacinih, pri skladiščni podružnici za postelje v Celju, potem pri okrajnem glavarstvu v Bruku na Muri in pri občinskem uradu v Trbižu ogledajo, kjer leže nalašč za to obravnavo napravljeni uradni zvezki pogojev z dne 8. julija 1903 na ogled. Na to, da se udreže pogoji, ki so v tem zvezku obseženi, je vsak ponudnik vezan že z vložbo ponudbe. Zvezki pogojev dobé se proti plačilu 8 h za tiskano polo pri vseh vojaških preskrbovalnih magacinih, na željo tudi po pošti.

3. Vsak ponudnik, izvenemski podjetnik, v pogodbeni zavezanosti stoječe, kot popolnem preverjene in obravnavni komisiji znane kot zmožne in zaupne, ima ne oziraje se na njegovo kavejjo, o zmožnosti in zadostnem premoženju za prevzete navedenega podjetja dobiti soliditetno in zmožnostno spričevalo in sicer, če ima protokolirano firmo, od trgovske in obrtne zbornice, sicer pa od pristojnega političnega oblastva prve instance. Spričevalo ne sme biti nad dva meseca staro in ima na prošnjo podjetnika pri trgovski in obrtni zbornici, oziroma političnem oblastvu vsaj v dan pred obravnavo doiti dotičnemu c. in kr. vojaškemu preskrbovalnemu magacinu. Posledice kake morebitne zamude zadevajo vsekako le podjetnika.

4. Vsak ponudnik, ki nima pravice do oproščenja, mora zagotoviti svojo ponudbo s 5 odstotno varščino od vrednosti, ki se ima dognati po ponujanih cenah, vse za oddajo določene množine. Varščina se ne sme pridejati ponudbi, temveč se mora s ponudbo v posebnem kuvertu tako odposlati in vložiti, da varščino opravičene lahko prevzame, ne da bi odprl zapečateni ponudbe. Varščini je pridejati tudi njena specifikacija, ravno tako se mora varščina v ponudbi specifikirati. Kmetijske zadruge in posamezni kmetovalci se ravno tako kakor občine glede zmagovanja, ki so ga v stanu s svojimi lastnimi močmi, oziroma pridelki izvršiti, oproščeni vložiti vadij ali varščino.

5. Skupne ponudbe, ki se nanašajo na več postaj, se praviloma ne vpoštevajo.

6. Oddajati je predmete v dotičnih postajah neposredno onim, kateri jih imajo pravico dobivati in naj bodo zaloge zakupnikov ne več nego 1-9 km oddaljene od vojaških prebivališč. Slamo za postelje in kurivo morajo zakupniki četam dovažati v njihova bivališča, zaradi tega se bode smatralo, da so v postavljenih cenah tudi obseženi troški za dovažanje, če v ponudbi ni iz-

V Gradcu, v juliju 1903.

rečno povedano. Če so zaloge od prebivališč več nego 1-9 km oddaljene, mora zakupnik tudi dovoz krmskih predmetov oskrbeti brezplačno. Za prevažanje predmetov v konkurenčne kraje mora se v smislu točke XVII., zadnji alena zvezka pogojev staviti ponudbo, ker sicer bi se smatralo, da je prevažanje obsežno že v ponujenih cenah. Pri jednakih ponudbah za prevažanje ima ponudba onega, ki je dobil zakup, prednost.

7. Ponudniki se odreko, da ne zahtevajo, da bi se vojna uprava glede izjave o vsprejetju ponudbe morala držati v § 862. občnega državlanskega zakonika, potem v členih 318, 319 avstrijskega trgovskega zakona določenih rokov, v katerih se je izjaviti, če se vsprejme ponudba.

8. Cene za zakup staviti se imajo všteti užitično z dokladi, mitnino, carino in druge davščine: od porecije ovsa à 4200 gr, od porecije sena à 5600 gr, od porecije slame za škope à 850 gr, od porecije slame za steljo à 2100 gr, od meterskega centa slame za postelje, od kubičnega metra trdega ali mehkega lesa z izrečenim označenjem vrste trdih ali mehkih drv in dolžine polen, od meterskega centa premoga, pri čemur se ima povedati, odkod da je. Namesto trdih drv morejo se ponuditi tudi mehka. Ponudbe za mešan les so izjemno dovoljene le tedaj, če je zaradi lokalnih razmer težavno poskrbeti le eno vrsto drv. V slami za steljo biti mora jedna četrtnina otepne slame in se lahko ponudi kot celota po jedni ali pa obe vrsti za-se (kot otepna in kot strojna [zmedena] slama) in po posebnih cenah.

9. Zakupniki so izključeni od olajšav železniškega vojaškega tarifa. Vojakov preskrbovalnega skladišča dosihdob ni moči dajati v pomoč zakupnikom.

10. Vsak ponudnik ima v svoji ponudbi izrečno izjaviti, da so njemu znane določbe za to obravnavo pripravljenega zvezka pogojev pri zalaganju uzančnega zvezka z dne 8. julija 1903, in da se jim popolnoma podvrže. Na ponudbe, ki obsegajo krajšo nego 14dnevno zavezanost, se ne more ozir jemati.

11. Ponudbe za dajatev oskrbovalnih predmetov za prehode staviti se imajo v zmislu točke IV. zvezka pogojev.

12. Oddaja v zakup razpisanih predmetov se izvrši le v toliko, v kolikor si čete (zavodi) ne nabavijo morda sami.

13. Tistim ponudnikom, ki se zavežejo za izključno ali pa vsaj po možnosti izdatno porabo deželnih pridelkov, se pod sicer enakimi okolnostmi daje prednost.

14. V ponudbah glede zalaganja Gradca, Trsta, Gorice in Pulja je ta način kupčijske sklenitve izrečno navesti. Založnikom se tovrni vozni listi pri zalaganju franco določena postaja prepustijo v reklamacijske namene, ako povrnevo vozne difference in postranske stroške, ki so jih plačali preskrbovalni zavodi. V cenah za zalaganje so vedno različne v krajih navadne davščine, kakor užitnina, pristojbina za merjenje itd., zapopadene. Odnaročitve po izberi zalagaleca niso dopustne. Izplačnje se točno za vsako poslano partijo. Pogoj, da se ne nastavi zastopnik za slučaj, da zalagalec ne prebiva v kraju dobave, ni dopusten.

15. Izplačevati se mora, ako podjetnik ne pride sam v oskrbovalno založnišče, po poštni hranilnici.

16. Ponudbe se morajo na zavrtku izrečno in na viden način označiti kot take. (1847)

C. in kr. intendancija 3. voja.

Formular za kuvert ponudbe.

Ponudbeni formular.

(Kolek za 1 K)

Jaz podpisane izjavljam s tem vsled razglasa št. 4652 dto. Gradec, julija 1903, da hočem oddajati zakupnim potom za zakupno postajo s konkurenčnimi kraji:

Porecijo ovsa à 4200 gr po h, reci:
Porecijo sena à 5600 gr po h, reci:
Porecijo slame za krmno (ječmenove, ovsene, pšenične, šoršine slame) à 850 gr po h, reci:
Porecijo slame za steljo (strojne ali zmešane slame, četrtnina otepne slame) à 2100 gr po h, reci:
Met. cent slame za postelje (otepne slame v celih bilkah) po h, reci:
1 kubični meter neplavljenih trdih bukovih (mehkih) drv, in sicer po K . . . h, reci:
1 meterski cent premoga iz premogovnika premogove jame v po h , reci:
za čas od 1903 do 1904 oddajati zakupnim potom preskrbovanje pohodov po točkah IV zvezka pogojev preskrbovati in za ponudbo jamčiti s priloženo varščino K h, obstoječo iz

Nadalje se zavezujem, če dobim zakup, vsaj v 14 dneh po o tem dobljeni uradni objavi dopolniti varščino v 10odstotno kavejjo in dajem vojaški upravi pravico, ko bi to opustil, da sama to dopolnitev izvede s pridržanjem zakupnega zaslužka.

V ostalem se podvržem razven pogojev, naznanjenih v razglasu, tudi pogojem, ki se nahajajo v zvezku pogojev napravljenem za razpisano obravnavo z dne 8. julija 1903. Kakor razvidno iz priloženega odloka v se je moje solidnostno in zmožnostno spričevalo neposredno odposlalo c. in kr. vojaškemu magacinu.

I. dne 1903.

I. I. stanujoč v I.

C. in kr.

vojaškemu preskrbovalnemu magacinu

eventualno okrajno glavarstvo, občinski urad

v

Ponudba vsled razglasa št. 4652 za zakupno obravnavo dne . . . 1903.

I.

Ponatis se ne honorira.

I. Schwentner

knjigotržec

V Ljubljani, Dvorni trg šte. 1.

Naznanjam, da sem prevzel od „Narodne Tiskarne“ v Ljubljani v izključno razprodajo Jurčičeve zbrane spise, potem letnike in posamezne številke „Ljubljanskega Zvona“ in vse one knjige, katere so izšle v aložbi „Narodne Tiskarne“. — Te knjige so:

Josipa Jurčiča zbrani spisi, zvezek I. do XI., broširan à 60 kr., elegantno vezan à 1 gld.
Posamezne številke „Ljubljanskega Zvona“ po 40 kr.
Zbirka zakonov. I. Kazenski zakonik, vezan à 3 gld.
Zbirka zakonov. II. Kaz. pravdni red, vezan à 2 gld. 80 kr.
Zbornikovi zbrani spisi. I. zvezek, broširan à 50 kr.
Dr. Nevešek: „4000“. Povest, broš. à 50 kr.
A. Aškerc: Izlet v Carigrad, broš. à 20 kr.
Turgenev: Otol in sinovi. Roman, broširan à 50 kr.
— Štiri novele, broš. à 20 kr.
Beneš-Třebizsky: Blodno duše. Roman, broširan à 70 kr.

Lefebvre: Pariz v Ameriki, broširan à 50 kr.
Stat nominis umbra: Časnikarstvo in naši časniki, broširano à 40 kr.
Jelinek: Ukrajinske dume, Povest, broširana à 15 kr.
Halévy: Dnevnik, broširan à 15 kr.
— Razne pripovedke, broširane à 40 kr.
— Dve povesti, broš. à 25 kr.
Theuriet: Undina. Povest, broš. à 20 kr.
A. Trstenjak: Slovensko gledališče, broširan izvod à 1 gld.
Jurčič: Listki, broš. à 15 kr.
— Gregorčičev kritikom, broš. à 30 kr.
Avstrijski pripetjot: „Parteiwesen der Slaven“, broširano à 50 kr.

Po znižani ceni priporočam: Fran Kocbek, Pregovori, prilike in reki. Prej 50 kr., sedaj samo 30 kr.

Sprejemam tudi naročila na vse modne žurnale, na vse domače in tuje časnike ter knjige.

Lepo posestvo

s hišnim in gospodarskim poslopjem in zemljišči v Lescah na Gorenjskem, tudi za letovišče prikladno, proda se prostovoljno skupaj ali na več delov.

Pojasnila daje c. kr. notar Ivan Plantan v Ljubljani. (1832-2)

Wilhelm-ov obliž.

Ta izključno v lekarni

Franca Wilhelm-a, c. kr. dvor. Neunkirchen, Spod. Avstrijsko

narejeni obliži se rabi z vspehom v vseh slučajih, v katerih se sploh rabi obliž. Zlasti se izpričuje kot koristen pri stajih, vnetljivih boleznih, n. pr. kaurjih očesih, otiskih itd., ako se po poprejšnjem izčiščenju dotičnih mest na tofot ali usnje namazan, priloži. 1 skatljica 30 h, 1 tucat skatljic 3 h, 5 tucatov skatljic 30 h. d (2721-9)

Kot znamenje pristnosti je na zavrtkih grb trške občine Neunkirchen (devet ockv) vtisnjen.

Dobiva se v vseh lekarnah.

Kjer se ne dobiva, se pošlje naravnost.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

C. kr. ravnateljstvo drž. železnice v Beljaku.

Izved iz voznega reda.

veljaven od dne 1. maja 1903. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Praga čez Trbiž. Ob 12. uri 24 m ponoči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Aussee, Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc na Dunaj via Amstetten. — Ob 5. uri 24 m zjutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budjevice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Prago, Lipsko, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 1. uri 40 min. popoldne osebni vlak v Lesce, Bled, samo ob nedeljah in praznikih od 31. maja. — Ob 3. uri 56 m popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Brezenc, Curib, Genevo, Pariz, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budjevice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago (direktni voz I. in II. razr.). Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 10. uri ponoči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo. (Direktni vozovi I. in II. razreda). — Praga v Novo mesto in v Kočevje. Osebni vlaki: Ob 7. uri 17 m zjutraj v Novomestu, Straža, Toplice, Kočevje, ob 1. uri 5 m popoldne istotako, ob 7. uri 8 m zvečer v Novo mesto, Kočevje. Prihod v Ljubljano juž. kol. Praga iz Trbiža. Ob 3. uri 25 m zjutraj osebni vlak z Dunaja čez Amstetten, Monakovo, Inomost (direktni vozovi I. in II. razreda), Franzensfeste, Solnograd, Linc, Steyr, Ljubno, Celovec, Beljak. — Ob 7. uri 13 m zjutraj osebni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 16 m dopoldne osebni vlak z Dunaja čez Amstetten, Prago (direktni vozovi I. in II. razr.), Karlove vare, Heb, Marijine vare, Plzen, Budjevice, Solnograd, Linc, Steyr, Pariz, Genevo, Curib, Brezenc, Inomost, Zell ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubno, Celovec, St. Mohor, Pontabel. — Ob 4. uri 44 m popoldne osebni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Monakovega, Inomosta, Franzensfesta, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osebni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla čez Selzthal iz Inomosta, čez Klein-Reifling iz Steyr, Lince, Budjevice, Plzina, Marijinih varov, Heba, Francovih varov, Prago, Lipskega. — Ob 8. uri 38 m zvečer osebni vlak iz Lesce-Bled samo ob nedeljah in praznikih od 31. maja. — Ob 10. uri 43 m ponoči osebni vlak iz Trbiža od 1. julija do 15. septembra, ob nedeljah in praznikih. — Praga iz Novega mesta in Kočevja. Osebni vlaki: Ob 8. uri 44 m zjutraj v Novega mesta, ob 2. uri 32 m popoldne iz Straže, Toplice, Novega mesta, Kočevja in ob 8. uri 35 m zvečer istotako. — Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 7. uri 10 m in ob 10. uri 45 m ponoči samo ob nedeljah in praznikih. — Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 6 m popoldne, ob 8. uri 10 m in ob 9. uri 55 m zvečer samo ob nedeljah in praznikih (1719)

Od tisočev zdravnikov tu-in
Inozemstva priporočena
najboljša hrana za
zdrave in na železcu bolne
Otroke
Dobi se v lekarnah in drogerijah.

Kufeke

Otroška moka

Zredno se obnese pri bljuvanju, čreves-
nem kataru, driski, močenju, postelje itd.
Otroci
uspevajo izvrstno ob njej in ne trpe na
neprebavljivosti
tovarna dijet. hrane.
BERGENDORF R. Kufeke DUNAJ
HAMBURG



Da zvečer sladko zaspim,
zjutraj se vesel vzbudim,
in življenja slast vžijem —
le, če Cvekov brinovec pijem.

(1811-8)

• Kdor ima •
nadušljive konje
naj se obrne na
Hermana Ende, Podmokli
(Bodenbach, Češko).
Zdravljenje brez motenja v porabi.
Brez pošiljave zdravil.
Stroški za zdravljenje
15 do 25 kron.

Naznanilo.

Ker se bode trgovina podpisane v najem dala in da se v to svr-
v njej nahajajoča se zaloge, obstoječa iz

**manufakturnega, galanterijskega, železninskega
papirnega in drugega blaga**

kolikor mogoče zmanjša, se bode ista od 1. julija naprej po last-
kupni ceni in deloma, kar je starejšega, tudi pod to ceno oddajal

(1860-7) **P. Kraigher, Postojina.**

Na Brezovico!

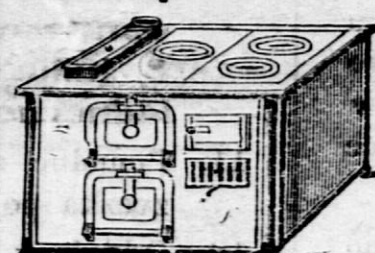
Udano podpisani naznanja p. n. občinstvu, da je otvoril
gostilno na Brezovici št. 16
pri Ljubljani.

Priporoča se vljudo p. n. izletnikom v poset. Na razpolago
ima velike in zračne lokalitete, senčnat vrt, izborna, obče
znana Zajčeva vina in pa Koslerjevo marčno pivo.
Gorka in mrzla jedila, osobito domače svinjsko meso,
vedno na razpolago. (1878-6)

Letoviščarjem so na razpolago tudi stanovanja.

Za obilni obisk se priporoča **Fran Peck, gostilničar.**

Triumph-štedilna ognjišča



za gospodinj-
stva, ekono-
mije i. t. dr. v
veakoršni iz-
peljavi. Že 30
let so najboljše
priznane. Pri-
znana tudi kot
najboljši in naj-
trpežnejši izdelek. Največja prihranitev
goriva. Specijaliteti: Štedilna ognjišča
za hotele, gostilne, restavracije, kavarne
i dr. Ceniki in proračuni na razpolago.
Glavni katalog franco proti doposlani
znamki. (862-32)

Tovarna za štedilna ognjišča „Triumph“
S. Goldschmidt & sin
Wels 18, Gorenje Avstrijsko.

Naročajte izborno

(1384-17)

Ljubljansko delniško pivo

iz pivovaren

v Žalcu in Laškem trgu.

— Naročila sprejema —

Centralna pisarna v Ljubljani, Gradišče štev. 7.

Gospe in gospodične

dobe takoj trajen in dober zaslužek.

Sprejem samo ob delavnikih od
8.—11. ure dopoldne (1821-2)

v hotelu „Lloyd“, soba št. 7.

Muhe so zopet sitne!

Edina, vsaki zahtevi zadostna pri-
prava za uničenje teh škodljivcev je
amerikanski

„Tanglefoot“.

En sam list jih vjame in obdrži
do 2000. Dobi se v vseh trgovinah
po 10 vinarjev list. (11-158)

Glavna zaloga za Kranjsko:

Edmund Kavčič
v Ljubljani.

Veliko zalogo

perila

za gospe in dame

glace in trico rokavice

zadnje novosti v

bluzah

moderce

francoskega fačona

veliko izbiri

svilenih ovratnic

od 15 kr. do glid 2—

priporoča tvrdka (1871-6)

V. pl. Gerhauser

„pri čebeli“

Stari trg št. 13.

Oddaja trgovine.

Usojam si s pričujočim vljudo naznaniti, da sem svojo pod protokolirano
tvrdko

Ernest Hammerschmidt

imajočo trgovino z železnino in kovinami z dnem 30. rožnika t. l. gospodom
Edvard Madile, Ludovik Nagelschmidt in Sigmund Wutscher prodal.

Za to mi do sedaj v tako polni meri izkazano blagohotje in zaupanje
svojo najiskrenejšo zahvalo izrekajoč, najvljudneje prosim, isto tudi mojim gospodom
naslednikom prijazno nakloniti, in se priporočam

z odličnim spoštovanjem

Ernest Hammerschmidt.

Prevzetje trgovine.

Ozirajoč se na predstojajočo okrožnico gospoda Ernest Hammerschmidt-a
si usojamo najvljudneje naznaniti, da smo od imenovanega mnoga leta imajočo
trgovino železnin in kovin
dne 1. t. m. kupnim potom prevzeli in bomo isto pod sedanjo protokolirano tvrdko

Ernest Hammerschmidt-a nasledniki

Madile, Wutscher & Co.

v istem obsegu dalje vodili.

Proseč, našemu gospodu predniku izkazano zaupanje tudi nam prijazno
nakloniti, zagotavljamo, da se bomo, opirajoč se na naše večletne skušnje v naj-
znamenitejših, zadevajajočih trgovinah monarhije, vsikdar prizadevali, isto s strogo
solidnim ravnanjem in postopanjem opravičevati.

Z odličnim spoštovanjem

Ernest Hammerschmidt-a nasledniki

Madile, Wutscher & Co.

(1830-2)

Solčno, zračno in jako cen

stanovanje

obstoječe iz 3 sob, kuhinje, pritika
in posebnega vrta s paviljonom, s
odda v hiši št. 21 na Kuhnov
cesti od 1. avgusta ali od 1. m
vembra t. l.

Povprašati se naj v isti hiši
I. nadstropju. (1780-)



V Ameriko

je najkrajša, najprijetnejša in na
ceneja vožnja čez Francosko

Havre — New-York ali

Antwerpen — New-York

Havre — Philadelphia

Antwerpen — Philadelphia

Natančnejša pojasnila in cene na
znanja rado voljno in zastonj (1204-8)

Ivan Bihelj

zastopnik generalne agenture (za celo Švico)

v Buksu (meja) zraven kolodvoza.

NOVO! NOVO!

Likalnik

kuri se s spiritom!

Najboljšo vrsto pripo-
roča (1602-9)

Val. Lapajne

trgovina z železom

v Idriji.

Gena za 1 komad 7 kron.

Brez vsakega duha in dima, torej
glavobol izključen!



Globin

je najboljšo čistilno sredstvo
za lično obuvalo.

Globin napravi usnje voljno in trpežno,
z njim se hitro doseže najlepši lesk.
Nenadomestljivo sredstvo za ohranitev
ševrin-usnja, Box- in Calf-usnja ter lako-
vega usnja. (1623-8)

V zalogi imajo črnega in barvanega tvrdke:

Ivan Jebačin, trgovina s spec. blagom C. C. Holzer, trgovina s spec. blagom Jos.
Kordin, trgovina s spec. blagom Anton Korbar (iv. Fabiana nasl.), trgovina s
spec. blagom Edmund Kavčič, trgovina s spec. blagom Mihael Kastner, trgovina
s spec. blagom Peter Lassinik, trgovina s spec. blagom A. Lilleg, trgovina s spec.
blagom Josef Murnik, trgovina s spec. blagom Vaso Petričič, trgovina z galant.
blagom Karl Planinšek, trgovina s spec. blagom Viktor Schiffer (iv. Ev. Wut-
scher-ja nasl.), trgovina s spec. blagom Anton Stacul, trgovina s spec. blagom.
Julija Stohr, trgovina s čevlji Josip Seunig, trgovina z usnjem A. Sarabon, tr-
govina s spec. blagom Ivan Stritar, trgovina s spec. blagom Alojzij Sušnik, tr-
govina s spec. blagom Zaloška cesta št. 16.

V Latermanovem drevoredu!

Svetovnoznani

francoski cirkus

s poniji, psi in opicami

bo imel

od danes do nedelje 19. t. m.

zaradi udobnosti

vsak dan 3 predstave

in sicer prva ob pol 5., druga ob 6.

in tretja ob pol 8. uri.

Samo izvanredne in originalne predstave!!

Nad 100 štvali!

K obilnemu obisku vabi najvljudneje
(1840-2) **ravnateljstvo.**

„Globus“

zavarovalna družba za življenje in rente.

Zavaruje človeško življenje po najraznovrstnejši kombinaciji
pod jako ugodnimi pogoji, kot nobena druga zavarovalnica, zlasti pa je
ugodno zavarovanje doživlja, rente ter zavarovanje otrok
za doto.

Direktorja:

Dunaj I., Franc Jožefovo nabrežje 1.

v lastni bančni hiši. (1794-2)

Pojasnila se dobijo pri Leopold Grünfeldu v Kolizeju, Marije

Terézije cesta št. 11, zastopniku glavnega zastopstva za Kranjsko.

Tukaj se tudi nahaja zavarovalnica proti požarnim škodam

za poslopja in premičnine, avstrijske delniške zavarovalne družbe

proti prirodnim neizgodam.

Društvo Industrijalcev za zavarovanje proti telesnim neizgodam.

Prva avstrijska zavarovalna družba proti tatinskim vlomom.